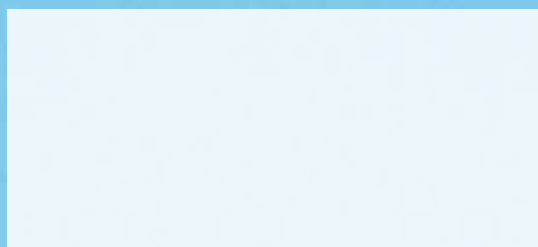

zelena dežela

Glasiló Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 82, december 2009

<i>stran</i>	4	<i>stran</i>	21
Pogovor z ministrom dr. Milanom Pogačnikom Potrebujemo več kmetijskih zemljišč!		Ekološko kmetovanje Bio užitek	
<i>stran</i>	6	<i>stran</i>	23
Tema meseca Dobre in slabe plati investicij		Gozd in les Drva pustite doma!	

Svet v novi podobi

» CIRIL SMRKOLJ

predsednik

Že vrsto let zapored se mi v predbožičnem času vedno znova pokaže podoba iz otroštva: mah, ki smo ga nabrali še pred prvim snegom, se je počasi sušil, hiša je bila vsak dan bolj bleščeča, peč vedno toplejša, sladki vonj potice je zapolnil prostor tako kot prasketanje v krušni peči. Takrat je bilo videti, da se je čas ustavil, da so ljudje upočasnili svoj korak, iskali mir v sebi in okoli sebe.

Koliko ljudi ima danes srečo, da lahko na takšen način doživlja praznični čas? Večina nas hiti – z razlogom ali zgolj iz navade. Občutek imamo, da moramo urediti vse obveznosti, da mora novo leto pomeniti nov začetek, brez bremen preteklosti, da je prišel skrajni čas, ko se moramo pokazati in dokazati. Hitimo in po neumnem izgubljam občutek za prave vrednote.

Ko sem vas pred letom dni nagovoril v uvodnih besedah predpraznične številke Zelene dežele, sem našteval, kaj smo naredili in kaj vse nas še čaka. Če naj ob koncu leta seštejem dosežke, lahko ugotovim, da nam je najpomembnejše v glavnem uspelo. Tokrat vas ne bom obremenjeval s statistikami, seštevki, številkami ...

Resnično pa bi vam rad zaželel drugačno podobo sveta. Takšno, ki jo bo morda prinesla doba izginjajoče recesije. Prepričan sem, in tudi sam sem to že izkusil, da človek iz sebe in okolice zmore iztisniti največ takrat, ko je potisnjen v kot. Zato tolikokrat slišana fraza, da je kriza tudi priložnost, ni brez podlage. Gospodarji kmetij mnogo bolje pretehtajo sleherni odločitve, iščejo druge, alternativne možnosti in dolgoročno razmišljajo o ekonomičnosti svoje odločitve. Če so bili krediti na hipoteko in lizingi plod hipne zamisli, danes temu zdaleč ni več tako. In to je tudi prav. Ste opazovali ptice, ki letijo v vetrovnem vremenu? Videti je kot vnaprej izgubljen boj. Prepustijo se vetru, a ko začutijo pravi trenutek, hip brezvetrja, se obrnejo tja, kamor so namenjene in prej ali slej pridejo na cilj. Tako bi se tudi mi morali obnašati v tej burji ekonomskih in političnih sprememb. Vztrajno, a ne za vsako ceno, do svojega cilja. In ne izgubljam občutka za prave vrednote!

Afriški pregovor pravi, da belci nimamo časa zato, ker nosimo s seboj ure in nas povsod obkrožajo. Kako veliko resnice je v tem. En dan nam vsem ponuja štiriindvajset ur in ni prav, da neprestano ponavljamo, da nimamo časa. Niti za tiste ne, ki nam veliko pomenijo.

Cenjene članice, spoštovani člani! Rad bi vam zaželel vesel in blagoslovljen božič, v novem letu pa veliko sreče in zdravlja. Voščim vam tudi ob 26. decembru, dnevu samostojnosti. Predvsem pa vam v novem letu želim okolje, kjer boste imeli dovolj časa, da svojim otrokom ponudite takšno čarobnost, kot smo je bili deležni v času našega otroštva.

Želim vam novo podobo sveta, kjer tek ni edini način gibanja!

IZ VSEBINE

NOVICE

Odnos do kmetijske zemlje 3

POGOVOR Z MINISTROM DR. MILANOM POGAČNIKOM

Potrebujemo več kmetijskih zemljišč..... 4

TEMA MESECA – DOBRE IN SLABE PLATI INVESTICIJ

Investicije – prihodnost? 6

Preživete kmetije danes..... 8

Ekonomska upravičenost nakupa kmetijske mehanizacije 10

NACIONALNA POKLICNA KVALIFIKACIJA

Certifikat je potrditev znanja 12

AKTUALNO

Klavnice za drobnico na Gorenjskem? 14

Tretiranje semena koruze 14

Kam z odpadki iz kmetijstva (2. del) 15

Novosti v sistemu za identifikacijo in registracijo drobnice 16

Obvestilo laboratorija KGZ Ptuj 17

Tretje obdobje za vlaganje zahtevkov za živalske premije 18

Kasaška karavana uspešno prispela do cilja 19

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Bio užitek 20

V SPOMIN

Magistru Jožetu Bergantu v slovo 22

GOZD IN LES

Drva pustite doma! 23

Izdan prvi certifikat PEFC 25

DELO ORGANOV KGZS

Sprejet program dela zbornice 26

PRAVNI NASVETI

Odškodninska odgovornost (1. del) 27

MEDNARODNA DEJAVNOST

Paolo Bruni predseduje COGECI 27

OBJAVE MKGP

Obsežno popraviljanje GRK-ov 28

MEDNARODNA DEJAVNOST

Novi komisar prihaja iz Romunije 30

ZA SPROSTITVE

Idrijski žlikrofi 31

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

KGZ Ljubljana 31

VABIMO

Kmetijski sejem v Celovcu vabi naše člane 32

Ne zamudite roka!

Ponovno opozarjamo nosilce kmetijskih gospodarstev, da morajo najkasneje do 31. decembra v register kmetijskih gospodarstev vpisati podatke o svojem namestniku! Več o tem smo zapisali v 80. in 78. številki. V primeru nejasnosti pri izpolnjevanju obrazcev se lahko obrnete na pristojno upravno enoto ali najbližjo izpostavo Kmetijske svetovalne službe pri KGZS.

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Naslov: Celovška 135, 1000

Ljubljana, tel.: 01/513 66 00, faks: 01/513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si

Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Brijl, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemencič,

Jože Meolic, Alojz Pori, Jernej Redek, Franc Režonja in Darinka Sebenik

Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 52, 01/513 66 40

Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.

Naslovnica: foto Zare Modic

Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. Tisk: Delo, d. d.

Naklada: 93.000 izvodov. Cena: 0,41 €.

Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Odnos do kmetijske zemlje

Predsednik države dr. Danilo Türk je decembra povabil predstavnike vlade, nevladnih organizacij in znanstvenih ter strokovnih inštitucij na pogovor z naslovom »Odnos do kmetijske zemlje«. Skupen zaključek je, da je potrebno kmetijska zemljišča čim prej zaščititi in da je za ta namen potrebno vzpostaviti učinkovite instrumente.

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) **Ciril Smrkolj** se je v prvi polovici decembra udeležil pogovora o odnosu do kmetijske zemlje, ki ga je sklical predsednik Republike Slovenije **dr. Danilo Türk**. Pogovora so se udeležili minister za kmetijstvo **prof. dr. Milan Pogačnik**, minister za okolje **Karl Erjavec** in številni pomembni predstavniki vlade, državnega zbora in nevladnih organizacij ter stroke. Udeleženci

pogovora so se strinjali, da je treba nujno oblikovati novo strategijo oziroma ukrepe, ki bi zaščitili kmetijska zemljišča.

Po podatkih statističnega urada smo od leta 1991 do 2007 izgubili kar 62.500 hektarjev kmetijskih zemljišč zaradi pozidave in še dodatnih 40.000 hektarjev zaradi zaraščanja, površina obdelovalnih površin pa se je zmanjšala za kar 20.000 hektarjev oziroma 100 kvadratnih metrov na prebivalca. Stanje je torej

zelo zaskrbljujoče, saj je danes le še 2189 kvadratnih metrov kmetijskih zemljišč v uporabi na prebivalca, obdelovalnih površin pa samo še 884 kvadratnih metrov na prebivalca. To pa pomeni, da je za zagotovitev potrebnih količin hrane na prebivalca obdelovalnih kmetijskih zemljišč premalo, saj naj bi po ocenah strokovnjakov za zagotovitev le-teh potrebovali približno od 2500 do 3000 kvadratnih metrov obdelovalnih površin na prebivalca.

Predsednik KGZS **Ciril Smrkolj** je v pogovoru izpostavil več težav, povezanih z zaščito kmetijskih zemljišč. Med drugim je poudaril, da potrebujemo nacionalno strategijo o rabi prostora, ki bi postavila jasna pravila. Ob tem je tudi opozoril, da kmetje še vedno niso prejeli odškodnin iz naslova omejitev pri kmetovanju na varovanih območjih.

»JERICA POTOČNIK

Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti.

(Tone Pavček)

Ob iztekajočem letu in pričakovanju novega Vam v imenu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije želim lepe praznične dni, v prihajajočem letu pa osebno srečo, zdravje ter obkroženost z dobrimi ljudmi in ustvarjalnimi idejami in dejanji.

Ciril Smrkolj,
predsednik

Potrebujemo več kmetijskih zemljišč!

V januarski številki smo objavili pogovor s takrat novim ministrom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Po letu dni ministrovanja smo se s prof. dr. Milanom Pogačnikom pogovarjali o uspešnosti dela MKGP in trenutni problematiki v kmetijstvu.

Od vašega prihoda na mesto ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je minilo leto dni. Kako ocenjujete svoje delo in delo sodelavcev na ministrstvu?

Navajen sem, da moje delo ocenjujejo drugi, saj imajo le takšne ocene tudi veljavo. V tem primeru to prepuščam kmetovalcem in kmetovalkam in vsem, za katere se trudimo. Pa vendar sem lahko zadovoljen ob pregledu realizacije programa za prvo leto mandata. Sodelavcem na ministrstvu sem naložil veliko nalogo različnih vsebin in z veseljem lahko rečem, da sem zadovoljen z njihovim delom. Vzpostavili smo dober dialog. Predvsem pa sem zadovoljen z njihovo strokovnostjo.

Kateri so po vašem mnenju največji dosežki tega leta?

Ob začetku mandata smo evidentirali vse težave, ki so že obstajale, pa tudi tiste, ki smo jih pričakovali. Na prvem mestu je bila seveda takrat pojavljajoča se gospodarska kriza, za katero sem pravilno ocenil, da se bo v kmetijstvu pozneje začela, in upam, da se bo tudi prej končala. Pripravili smo celo vrsto kratkoročnih in dolgoročnih nacionalnih ukrepov in sodelovali pri pripravi tistih ukrepov, ki so se pripravljali na ravni Evropske unije. Pri tem se je Slovenija povezala z državami, katere sicer uvrščajo med bolj konzervativne, vendar tudi osebno menim, da je pri tem

potrebna določena stopnja previdnosti. To so Nemčija, Francija in Avstrija. Skupaj smo podprli ukrepe, ki jih je Evropska unija predlagala, in s tem smo zanesljivo omilili učinek krize v kmetijstvu. Hkrati smo se lotili kratkoročnih ukrepov v Sloveniji, med katere štejem predvsem intenzivno delo na skrajšanju rokov za izplačila iz naslova ukrepov skupne kmetijske politike (SKP). Tako smo za OMD območja izplačali letos že več kot 32 milijonov evrov. Od 5. januarja bomo začeli z izdajanjem odločb za neposredna plačila v višini 100 milijonov evrov.

Pristopili smo tudi k izvedbi dveh enkratnih ukrepov »de minimis« pomoči za mleko in žito. Za slednje že poteka izplačevanje sredstev, za mleko pa še ne, in sicer zaradi spremenjenih kriterijev za dodelitev med upravičence. Po 1. januarju bomo lahko nadaljevali z izvajanjem tudi tega ukrepa za mleko.

Med dosežki bi rad poudaril oprostitev plačila dohodnine za kmete iz OMD območji. Uspelo nam je dvigniti stopnjo vračila trošarine s 50 na 70 odstotkov, pri ukrepih iz naslova programa razvoja podeželja (PRP) pa smo dosegli dvig stopnje sofinanciranja pri nekaterih ukrepih, s čimer želimo pomagati kmetom in tudi občinam, da bodo lažje zagotovili svoj manjši delež sredstev za investicije.

Tudi sicer smo intenzivno delali na spremembah ukrepov PRP za leto 2010. Pomemben uspeh je enostavnejše vrednotenje pašnikov, ki se štejejo za kraške. Pripravili smo tudi nov ukrep za kmetovanje na območjih s strmimi površinami. V prihodnjem letu tudi načrtujemo stoodstotno financiranje pri ukrepu 322 – Obnova in razvoj vasi. Pomemben je tudi dvig pomoči za mlade prevzemnike s 50.000 na 70.000 evrov.

Med pomembne dosežke štejem tudi zmanjšanje padca čebel s 30 % v lanskem letu na 7 % letos. Predvsem sem zadovoljen, da ni bilo nobenega padca čebel zaradi tretiranega semena koruze ali neposredne nepravilne rabe FFS v kmetijstvu. Na pobudo Čebelarke zveze Slovenije smo predlagali zaščito čebele kot ogrožene vrste na ravni Evropske unije in dosegli tudi spremembo nekaterih pravnih aktov za uporabo najbolj nevarnih FFS. Na področju veterine je velik dosežek pridobitev statusa države proste TBC in zvišanje minimalne starostne meje za testiranje na BSE, kar je pomembno zmanjšalo stroške za rejce goved.

Česa od zastavljenega v letnem načrtu vam ni uspelo narediti?

Normativni načrt smo izpolnili. Trenutno poteka intenzivna razprava o spremembah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov. Sklad mora dobiti novo

vlogo pri realizaciji dejavne zemljiške politike.

Žal nam ni uspelo izpeljati sprejetja Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, pri katerem se je izkazalo, da vsebina ni tako dodelana, kot je bilo sprva videti. Prišlo je do novih konceptov, dosežek pa je, da se tokrat za sodelovanje ne zanimata samo kmetijski in živilski sektor, pač pa tudi trgovinska zbornica.

Prav tako intenzivno delamo na pripravi Strategije kmetijstva do leta 2020. Oblikovali smo 21 delovnih skupin, v katerih dela več kot 200 udeležencev. Med pomembne vsebine sodijo ohranitev najboljših kmetijskih zemljišč, ki so osnova za dvig stopnje samooskrbe, ter dvig konkurenčnosti sektorja.

Ali ste zadovoljni s pripravo Strategije kmetijstva do leta 2020?

Veliko energije in časa je že vložena v oblikovanje Strategije kmetijstva do leta 2020 (v nadaljevanju Strategija). Potrebno pa bo še veliko dela. V Strategiji moramo opredeliti pomen posameznih panog in dejavnosti, ob upoštevanju geografskih, pedoloških in klimatskih značilnosti Slovenije, nato pa sledi oblikovanje ustreznih ukrepov za izvajanje Strategije.

Ni dovolj, če zgolj opredelimo, KAJ naj bi razvijali, pač pa tudi KAKO! Zato Strategijo pripravljamo tako po geografskih območjih

kot po proizvodnih področjih. Med cilji ne smemo pozabiti na povečanje proizvodnje in dvig konkurenčnosti. Predvsem pa mora biti Strategija realna, izvedljiva! Cilji morajo biti ne le jasno zastavljeni, pač pa predvsem realni. Ob vsem tem pa ponovno pridemo do ugotovitve, da nujno potrebujemo več površin za kmetovanje!

Kaj menite o nujnosti lokalne samooskrbe?

Nujen je dvig stopnje samooskrbe, seveda ne povsod in ne za vse kulture. Izrazito nesprejemljiva je npr. 30 % samooskrba z vrtninami. Višja stopnja samooskrbe na nacionalni in lokalni ravni bo vplivala tudi na boljšo konkurenčnost, seveda ob zmanjševanju stroškov.

Na drugi strani moramo narediti več na učinkovitosti trženja slovenskih kmetijskih proizvodov. Tukaj se mi zdijo pomembni programi lokalnih akcijskih skupin, ki večinoma zajemajo tudi promocijo lokalne proizvodnje in odpiranje možnosti prodaje v regiji. Shema šolskega sadja, za katero je zelo veliko zanimanja, je tudi primer dobrega in uspešnega sodelovanja z drugimi ministrstvi (za šolstvo in šport ter za zdravje) in KGZS. Delamo tudi na šolskem mleku. Na MKGP smo oblikovali delovno skupino, ki bo nadaljevala s pripravami za pomenitev ukrepa, da bo ta postal bolj učinkovit in bo zanj več zanimanja.

Kmetijski svetovalci so na tradicionalnem posvetu KSS opozorili, da je stalnica naše kmetijske politike nestalnost »pravil igre« (pogoste spremembe pogojev razpisov PRP 2007-2013, spremembe GERK-ov ipd.).

Naj najprej poudarim, da sem prepričan, da je Kmetijska svetovalna služba izrednega pomena tako pri pripravi kot tudi pri

Náš cilj morajo biti napredne velike družinske kmetije in razvojno usmerjena kmetijska podjetja. Oboji pa potrebujejo več kmetijskih zemljišč!

pravilnem izvajanju kmetijske politike. Zato morajo biti svetovalci visoko usposobljeni in se morajo stalno izobraževati. Ne morem se strinjati, da gre za nestalnost politike, ukrepi SKP se bolj ali manj pripravljajo in določajo v Bruslju. V Sloveniji pa jih kolikor je le mogoče usklajujemo s socialnimi partnerji, med katerimi je tudi KGZS. Svetovalci morajo biti zelo dobro obveščeni in so preveč obremenjeni z administrativnim delom. Nikakor pa nimam v mislih delitev obstoječe kmetijske svetovalne službe na operativni in administrativni del. Več časa bi morali posvetiti specialističnim znanjem, usposabljanju in svetovanju. Pomembno pa je, da se v bodoče svetovalci tudi dejavno vključujejo v razpravo o strategiji, saj bodo imeli zelo pomembno vlogo pri realizaciji njenih ciljev.

Ob pripravi sprememb prej omenjenih zakonov, povezanih s kmetijskimi zemljišči, ste pogosto uporabili izraz »aktivna zemljiška politika«. Kaj natanko pojmuje pod tem izrazom?

Ob začetku mandata smo na

MKGP naredili analizo stanja glede obdelovalnih površin in priznati moram, da sem bil neprijetno presenečen. Slovenija je s svojimi 880 m2 obdelovalne zemlje na prebivalca na repu Evropske unije. Za optimalno oskrbo bi potrebovali najmanj 2500 do 3000 m2 na prebivalca. V dvajsetih letih se je pozidalo 62.500 ha kmetijskih zemljišč, 40.000 ha pa se je zaraslo. Opuščale so se nizko donosne kmetijske površine, zazidavala pa so se dobra kmetijska zemljišča predvsem v ravnini, kjer je gradnja najcenejša. Sicer imajo občine vso pravico do razvoja, a to ne sme biti na račun najboljših kmetijskih zemljišč. Tudi podatek, da je v Sloveniji tri milijone parcel, je dovolj, da se zavemo nuje po združevanju parcel v večje enote. Tudi spremenjen Zakon o kmetijskih zemljiščih bo doprinesel k ohranjanju obdelanosti. Večja bo odgovornost za obdelanost kmetijskih zemljišč. Za tiste, ki bodo opuščali obdelavo kmetijskih zemljišč, so namreč predvidene tudi sankcije.

Med prioritetai za prihodnje leto je zapisano tudi

»priprava programa ohranjanja kmetij in podeželja v gorskem in hribovskem svetu«. Lahko mogoče malo bolj podrobno razložite?

Problematika gorskih in hribovskih kmetij je prisotna tudi v drugih državah, zato smo se povezali z avstrijskimi, francoskimi, italijanskimi in drugimi kolegi.

Skupen nastop držav z velikim deležem kmetovanja v OMD je pomemben za nastope v okviru Sveta ministrov Evropske unije. Skupaj se tudi dogovarjamo za ukrepe, ki bi bili namenjeni ohranjanju kmetovanja na teh območjih. V okviru PRP smo že opredelili nekatere ukrepe – na primer za visokogorske in planinske kmetije je pripravljena spodbuda za ohranjanje mlečne proizvodnje. Pripravljamo tudi predlog za podelitev prednostnih koncesij za upravljanje z državnimi gozdovi kot dodatno dejavnost na teh kmetijah.

Naj zaključim z željo, da bi bilo prihajajoče leto prijaznejše tudi do slovenskega kmeta, da bi bogato obrodilo in predvsem, da ne bi bilo kakšnih večjih naravnih ali drugih nesreč. Na ministrstvu se bomo tako kot do sedaj trudili, da bomo sektorju pomagali premestiti morebitne težave, predvsem pa z dolgoročnimi ukrepi delovati razvojno s ciljem povečevanja proizvodnosti in konkurenčnosti slovenskega kmetijskega sektorja. Glede slovenske živilsko-predelovalne industrije in posledic krize, ki vplivajo nanjo, pa naj izrazim prepričanje, da je kakovost slovenskih živilskih proizvodov na visoki ravni in upam, da bodo kupci tokrat pokazali svojo naklonjenost tudi domači, slovenski hrani.

»TATJANA ČOP

Investicije – prihodnost?

Kmetijski svetovalci na KGZS - Zavodu Celje namenljajo veliko pozornosti pripravam investicij na kmetijah in njihovem sledenju. Na posvetu v Mariboru so bile predstavljene perspektive in ovire investicij v izgradnjo objektov za rejo živali.

Na Kmetijsko gozdarskem zavodu Celje namenljamo investicijam v izgradnjo objektov za rejo živali posebno pozornost. Kmetje v sodelovanju s kmetijskimi svetovalci in svetovalcem specialistom za področje živinoreje Petrom Pšakerjem na osnovi pregleda stanja

kmetije pred investicijo in analizo razvojnih možnosti na kmetiji izdelajo ustrezen tehnološki načrt. Kmetijska svetovalna služba nudi vso strokovno podporo investitorjem pri pridobitvi gradbenega dovoljenja ter pridobitvi sredstev na javnih razpisih.

Prihodek se je povečal

Kmetija Ušen se je že pred desetimi leti preusmerila v konjerejo in pozneje tudi v dopolnilno dejavnost na kmetiji: ježa konj, kompostiranje ter ogled kmetije in njenih značilnosti in ogled okolice kmetije. Za investicijo v izgradnjo hleva za konje in pokrite jahalnice so se odločili v letu 2006 in jo v letu 2008 izvedeli s pomočjo podpore, pridobljene na javnem razpisu za posodabljanje kmetijskih gospodarstev in javnem razpisu za diverzifikacijo. Od oddaje vloge za pridobitev pravnomočnega gradbenega dovoljenja za nameravano investicijo, oddaje vloge na javni razpis pa do prejetja sredstev po koncu naložbe so se srečevali z mnogimi administrativnimi in tudi finančnimi težavami, saj je bila to prva kmetija v Sloveniji, ki je kandidirala za pridobitev podpore za tovrstno naložbo. Največja težava je bila zagotovitev sredstev za dokončanje naložbe, saj je dovoljen le en zahtevek za dodelitev sredstev.

Investiciji sedaj služita namenu. Z investicijo v izgradnjo pokrite jahalnice se je povečal dohodek od dopolnilne dejavnosti na kmetiji ježa konj, saj je ježa konj možna preko celega leta. Posledično se je ohranilo delovno mesto nosilca kmetijskega gospodarstva. Z investicijo v izgradnjo hleva pa so se izboljšali pogoji reje konj.

Le en zahtevek za dodelitev sredstev ob dokončani investiciji je za kmetijo predstavljal zelo veliko težavo.

Z investicijo v izgradnjo pokrite jahalnice se je povečal prihodek na kmetijo. Ježa konj je možna preko celega leta.

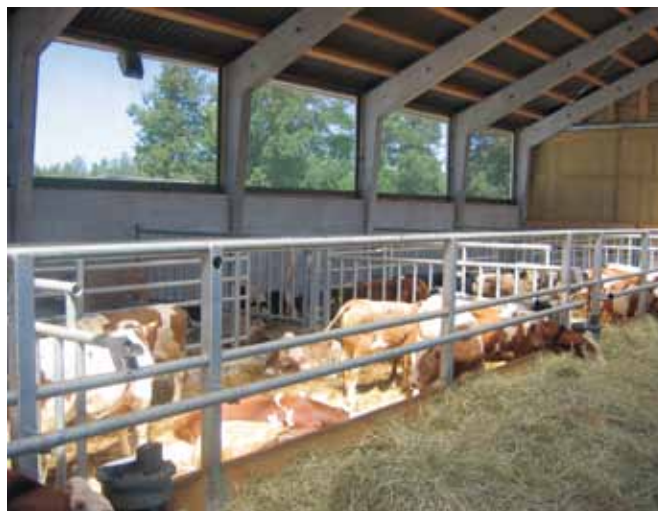
POT DO IZVEDBE JE TEŽKA

Kmetje se na poti do realizacije investicij srečujejo s številnimi težavami, ki jih brez pomoči strokovno usposobljenih kmetijskih svetovalcev ne bi mogli rešiti.

Težave se pojavijo že pri pridobitvi gradbenega dovoljenja. Dolgoročnost in okolost prostorskih aktov onemogočata poseg na kmetijska zemljišča in posledično ovirata razvoj kmetij. Postopki sprejemanja občinskih prostorskih aktov (OPN) namreč

Nov hlev zagotavlja dobro počutje konj.

trajajo predolgo. Potrebno bi bilo poiskati rešitev v spremembah Zakona o kmetijstvu ali dodatnih smernicah MKGP občinam oziroma v spremembah občinskih prostorskih aktov (OPN). Kmete, ki se odločajo za investicijo, zato opozarjamo, da pred odločitvijo za gradnjo objekta za rejo živali preverijo, ali je parcela, na kateri nameravajo objekt postaviti, zazidljiva. Prav tako morajo pri določitvi velikosti parcele nujno upoštevati velikost objekta, ki bo omogočil izpolnjevanje standardov za rejo živali in omogočil kasnejšo širitev objekta. Za to pa je potreben dober tehnološki načrt, ki ga izdelata za to usposobljen svetovalec specialist za gradnje hlevov. Na trgu se namreč ponuja vedno večje število premalo usposobljenih in odgovornih projektantov.

Tesnejše sodelovanje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja s kmetijsko gozdarskimi zavodi pred objavo razpisov bi rešilo marsikatero nepotrebno dilemo.

Do dilem, ki nastanejo v času od oddaje vloge na javni razpis pa do pridobitve podpore, tudi ne bi prišlo, če bi bili javni razpisi objavljeni kontinuirano in se splošni in specifični pogoji razpisa ne bi tako močno spreminjali. Z možnostjo vlaganja več zahtevkov za večje investicije pa bi rešili investitorje finančnih težav v času izvajanja investicije.

Večja fleksibilnost Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja bi investitorjem omogočila izvedbo investicije do konca oziroma izvedbo investicije brez nepotrebnega stresa za investitorja. Marsikatera priloga k zahtevku za dodelitev sredstev je namreč brez pomena in jo investitorji pridobijo zgolj, da zadošijo pogojem javnega razpisa. Investitor mora k zahtevku za dodelitev sredstev poleg uporabnega dovoljenja, ki izkazuje, da je investicija zaključena, ter dokazil o plačilu priložiti še začasno in končno gradbeno situacijo ter pogodbe z izvajalci. Za kmete, ki so v sistemu DDV, veliko težavo predstavljajo tudi računi, ki morajo biti shranjeni na me-

Hlev je zgrajen v skladu s projektno gradbeno dokumentacijo, kar potrjuje tudi pravnomočno gradbeno dovoljenje, in vlagatelj želi izkoristiti odobrena sredstva. Vendar Agencija zavrne (tik pred iztekom 60-dnevnega roka) zahtevek, ker eden izmed izvajalcev napačno obračuna DDV na vmesnem računu, kar posledično pomeni, da niso skladni dokazila o plačilih in končni račun. Razlike niti za 50 centov, a postopek Agencije zahteva, da se vlagatelju celoten zahtevek z vsemi prilogami vrne, opremljen z velikim napisom »STORNO«. Potrebno je ponovno vlaganje (vrednostno ni bilo spremembe, samo na vmesnem računu izvajalca se je pravilno obračunal DDV) in dodatno čakanje na odobritev zahtevka. Enostavno bi bilo, ko bi na Agenciji ob tovrstnih napakah tisti, ki pregleduje zahtevek, poklical vlagatelja ali kmetijskega svetovalca in skupaj z njima napako popravil. Agencija bi naredila uradni zaznamek, da je bil opravljen tehnični popravek, in zahtevek bi lahko zadržali.

stu, ki omogoča ob morebitnem obisku davčnega inšpektorja vpogled v originale računov, kar pa ni možno, ker so originali računov na Agenciji.

POTREBNA JE REŠITEV TEŽAV

Predstavljene težave bi bilo potrebno rešiti na ravni Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za okolje in prostor, občin in še kakšnih drugih institucij, kot npr. Zavoda za kulturo, ki velikokrat omejuje nameravano gradnjo, sam pa se redko vključi v iskanje primerne rešitve.

Če težave ne bomo rešili, se kmetje ne bodo odločali za investicije v gradnjo objektov za živali. Razvoja in prestrukturu-

riranja kmetijskih gospodarstev ne bo. Kmetje se bodo primorani zaposliti izven kmetije, kar bo negativno vplivalo na ohranjanje tradicionalne podobe kulturne krajine. Zato je potrebno takojšnje ukrepanje in čimprejšnja rešitev prej omenjenih težav.

» VESNA MAZEJ UŠEN
KGZS – Zavod Celje

Preživetje kmetije danes

Bila so dvajseta leta minulega stoletja. Jernej je obstal na pobočju in s pogledom objel njemu tako ljube njive in senožeti. Svetovna morija jim ni prizanašala, v zraku pa je bilo že čutiti grožnjo prihajajoče krize. Jernej je globoko zavzdihnil. Bil je to vzdih teže preteklih in prihodnjih let, obenem pa tudi vzdih olajšanja. Olajšanja ob trdni notranji odločitvi – tukaj, na tej zemlji bodo pognale močne korenine njegovega rodu ...

In res, vsaka kriza je lahko tudi priložnost. Oče je ob rojstvu vsakega otroka kupil kos zemlje, ki jo je bilo v času krize, ko je marsikatera kmetija tudi propadla, moč kupiti. Družine so bile včasih kar številčne in tako je skoraj iz nič zrasla močna kmetija. Resnična zgodba s srečnim koncem, kar seveda ni vedno. Vendar, kjer je volja, se najde tudi pot, ne glede na okoliščine ali pa njim navkljub.

KMETIJE NA RAZPOTJU

Spremembe zadnjih let, pa tudi gospodarska kriza, sredi katere naj bi bili v Sloveniji, je marsikatero kmetijo prisilila k razmišljanju: kako in ali sploh nadaljevati, povečati pridelavo, raje začeti z neko dodatno dejavnostjo ...?

V grobem bi lahko kmetije, katerih lastniki razmišljajo o spremembah in investicijah, razdelili v štiri skupne. V prvi so kmetije, kjer razmišljajo o naložbah v obnovo, bodisi kmetijske mehanizacije, strojne lope, senika. Velikokrat, seveda ne vedno, so to investicije, ki ne vplivajo bistveno na povečanje pridelave oziroma prihodka na kmetiji. V drugo skupino lahko razvrstimo gospodarstva, kjer razmišljajo o povečanju obsega proizvodnje. Nekaterim se izide, drugi se ustavijo pred ovirami. Povečati prirejo mleka – kam in po kakšni ceni pa prodajati? Tretja skupina so kme-

tije, kjer že od samega začetka razmišljajo o neki novi, dodatni dejavnosti na kmetiji. Ta dejavnost naj bi na kmetijo pripeljala dodaten dohodek, ki bo zagotovil delovno mesto in s tem preživetje kmetije. Četrta skupina so »začetniki«, kmetije, ki se šele vzpostavljajo. V posebni skupini so pravzaprav zato, ker imajo ponavadi še dodatne težave: z začetnim kapitalom, vstopnimi kriteriji pri nekaterih razpisih, najemanjem kreditov.

Na primerih dobrih praks vidimo, kako lahko nova dejavnost popolnoma spremeni sliko kmetije. Kaj pa je lahko ta nova dejavnost? Na prvem mestu so to dopolnilne dejavnosti, kot jih poznamo v tradicionalnem smislu: od predelave različnih kmetijskih in gozdnih proizvodov, različnih oblik turizma na kmetijah, tradicionalnih znanj, do nekoliko drugačnih možnosti, ki jih odpira Program razvoja podeželja 2007-2013. Odkupa, kot so ga poznale naše kmetije, marsikje ni več. Iskanje novih prodajnih poti odpira nove možnosti: kmečke tržnice, prodaja na kmetiji, avtomati za prodajo mleka, povezovanje s šolami, vrtci, turističnimi centri ... Skrajševanje prodajnih poti pomeni več denarja za kmeta in več zadovoljstva za kupca. Nekaj kmetij lahko uspe z novo, na trgu ne tako običajno ponudbo: pašna prireja mesa, jajca pašnih kokoši, reja pegatk, gosi, kuncev, sušenje kakija, pridelava bio so-

Družina na kmetiji nekoč

kov, vlaganje oljk, gojenje zelišč ... Neizkoriščene možnosti so v povezovanju in sodelovanju v skupnih projektih, pa naj bodo to meddržavni, čezmejni ali v okviru programov Lokalnih akcijskih skupin (LAS).

Seveda to ne more biti splošni recept, je pa lahko rešitev za nekatere kmetije. Pogosto so to kmetije na težjih, marginalnih območjih, zaradi česar je njihov obstoj še toliko bolj pomemben.

PRIMER DOBRE PRAKSE – CELOLETNA PAŠA

Kmet se je po nasvetu strokovnjakov kmetijske svetovalne službe in ob sodelovanju Biotehniške fakultete pred leti odločil za rejo krav dojilj na celoletni paši. Kljub številnim pomislekom, da je v pogojih ostrega podnebja v košanski dolini na vznožju Vremščiце taka reja vprašljiva, so izkušnje poka-

zale, da je bila odločitev pravilna. Danes kmetija redi 40 krav dojilj in mlado živino (skupno okrog 55 GVŽ) na 44 ha pašnikov in travnikov. S prodajo mesa ni težav, saj so se kupci prepričali v višjo kakovost tako prirejenega mesa. Gospodar se je pred časom odločil, da opusti zaposlitev in ostane doma, saj so prihodki od prodaje mesa in subvencije, ki jih kmetija prejema, dovolj veliki za normalno življenje družine.

PRIMER DOBRE PRAKSE – SIRARSTVO

Na manjši dopolnilni kmetiji v osrčju slovenske Istre se je gospodar že v 80-tih letih odločil za prirejo mleka. Kljub obilici dela s spravilom krme s številnih (predvsem najetih) zemljišč in zaposlitvi zunaj kmetije je pri tej reji vztrajal ob pomoči cele družine. Nekoliko lažje je bilo, ko se

Ukrepi Programa razvoja podeželja 2007-2013

Primarna (osnovna) dejavnost:

- Posodabljanje kmetijskih gospodarstev (pašniki, hlevi, sadovnjaki, objekti in oprema za neposredno prodajo, obnovljivi viri energije za potrebe KG ...)
- Povečanje gospodarske vrednosti gozdov
- Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti hrane
- Usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu

Dopolnilne in dodatne dejavnosti:

- Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom (za vse naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter trženje lesa, sirarne, predelava mesa, sadja ...)
- Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti (tradicionalna znanja, pridobivanje energije za prodajo, prodaja lastnih proizvodov in proizvodov drugih kmetij, turizem, zdravstveno in socialno varstvo, izobraževanje, čuvanje in nega hišnih živali ...)
- Mikropodjetja (predelovalne dejavnosti, oskrba z energijo, gostinske nastanitvene dejavnosti, veterinarstvo, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, nega hišnih živali)

Skupni projekti:

- Podpora skupinam proizvajalcev pri dejavnostih informiranja in pospeševanja prodaje za proizvode, ki so vključeni v sheme kakovosti hrane
- Podpora za ustanavljanje skupin proizvajalcev
- Izvajanje lokalnih razvojnih strategij

Tretja sprememba PRP 2007-2013 je bila oktobra poslana v potrditev v Bruselj. Novi razpisi bodo nekoliko spremenjeni, novost bo tudi dvig najvišjih stopenj podpore in zneskov pomoči pri nekaterih ukrepih.

je upokojil in se v celoti posvetil kmetiji. Tedaj pa se je pojavila nova težava – na območju slovenske Istre je pretila ukinitelj odkupa mleka. Kaj sedaj? Rodila se je zamisel, da bi se usmerili v sirarstvo. Ta misel se je utrdila, ko se je odločil ostati na kmetiji tudi zet. Ob pomoči sodelavcev kmetijske svetovalne službe so pripravili vlogo za pridobitev investicijske

podpore za izgradnjo sirarne. Ni šlo brez težav, a danes je (po treh letih delovanja sirarne) največja težava kmetije, kako zagotoviti dovolj sira za številne kupce, ki trkajo na vrata.

PRIMER DOBRE PRAKSE – IZLETNIŠKI TURIZEM

Na manjši dopolnilni kmetiji ob vznožju Prema - tik pod prem-

skim gradom, na obrežju reke Reke, si je po upokojitvi gospodar uredil manjši sadovnjak, saj ga je ta dejavnost veselila že od nekdaj. Sadje, ki ni bilo primerno za prodajo, so predelovali v razne izdelke (kis, sok, žganje, sadne krlhje). Da bi izkoristili obstoječa zemljišča, so se na kmetiji odločili za rejo nekaj krav dojilj in mlade živine. Ko

je končal šolanje in si ustvaril družino eden od obeh sinov, se je porodila zamisel o izgradnji objekta za kmečki turizem. Zrasel je objekt do tretje gradbene faze, potem pa se je ustavilo. Lastnega kapitala na majhni kmetiji je zmanjkalo, od zaposlitev obeh „ta mladih“ zunaj kmetije pa tudi ni ostajalo kaj dosti. Odločili so se za vlogo za pridobitev investicijske podpore iz javnih sredstev. Za pomoč so se obrnili na delavce kmetijske svetovalne službe. Po odobritvi podpore so dela na objektu naglo stekla. Danes je v objektu urejen gostinski prostor. Zaradi obilice dela sta se kmalu po odprtju dejavnosti odločila ostati doma na kmetiji najprej žena in kmalu za njo še mož. Kljub odplačevanju dolgoročnega kredita uspešno poslujejo, saj so znali na kmetijo pritegniti številne goste. V bodoče bodo v nadstropju objekta uredili še sobe za goste, ki bi si želeli preživeti več časa v neokrnjenem okolju Brkinov.

» DARJA ZADNIK

» MIRAN SOTLAR

KGZS – Zavod Nova Gorica

Celoletna paša

Izletniški turizem na kmetiji Ivankotovi pod Premom

Ekonomska upravičenost nakupa kmetijske mehanizacije

Na naših kmetijah se je začela bolj množična prenova kmetijske mehanizacije v času predpristopnih sredstev SAPARD in se je nadaljevala tudi po vstopu Slovenije v EU. Prav je, da se kmetije opremljajo z bolj učinkovito, varnejšo in sodobno mehanizacijo a vedno tak nakup ni dobro premišljen in ekonomsko upravičen. V naslednjem članku bomo podali pregled sofinanciranja kmetijske mehanizacije v Sloveniji in na primerih preverili ekonomsko upravičenost takšne investicije.

Javna sredstva za nakup kmetijske mehanizacije so se prvič v večji meri začela dodeljevati v predpristopnem programu SAPARD. V praktično vseh razpisih do danes je bil nakup kmetijske mehanizacije upravičen strošek, zato se je za ta namen porabilo kar precej proračunskega denarja. Doslej je bilo v okviru PRP in ukrepa 121-podobabljanje kmetijskih gospodarstev sofinanciranih 799 traktorjev, za potrebe nabave kmetijske mehanizacije pa je bilo porabljenih 15,3 mio evrov. K temu je potrebno dodati še okrog 5 mio evrov za nabavo kmetijske mehanizacije iz naslova prestrukturiranja pridelovalcev sladkorne pese in še sredstva za meha-

nizacijo iz programov SAPARD in EPD 2004-2006.

SMISELNOST DAJANJA JAVNIH SREDSTEV ZA INVESTICIJE V KMETIJSKO MEHANIZACIJO

Slabosti:

- spodbujanje kupovanja kmetijske mehanizacije (tudi neracionalno, spodbujanje socioloških dejavnikov),
- dodatno zadolževanje kmetij,
- dvigovanje cen kmetijske mehanizacije,
- špekulacije s kupovanjem in prodajo strojev.

Prednosti:

- izboljšanje stanja starosti

kmetijske mehanizacije na kmetijah,

- izboljšanje ekonomičnosti nakupa kmetijske mehanizacije,
- večja varnost na kmetijah,
- pripravljenost mladih, da delajo na kmetijah,
- hitrejša in boljše opravljeno delo.

EKONOMSKI VIDIK

Poleg različnih drugih vidikov (sociološki, vidik varnosti in zdravja pri delu) je eden najpomembnejših tudi ekonomski vidik, še zlasti v ekonomsko zelo zaostrenih razmerah, ko cene vsem proizvodom padajo, na drugi strani pa se stroški vhodnih inputov realno povečujejo.

Za lažje razumevanje ekonomskega vidika smo opravili analize treh kmetij, ki so investirale v nakup kmetijske mehanizacije. Kmetija A uporablja 16 ha kmetijskih zemljišč, kmetija B 30 ha in kmetija C 83 ha kmetijskih zemljišč.

Pri ekonomski oceni smo uporabili naslednje predpostavke:

- modelne kalkulacije po metodi pokritja, kot so izdelane kalkulacije v Katalogu kalkulacij za načrtovanje gospodarjenja na kmetijah v Sloveniji,
- stroški strojev so ovrednoteni na osnovi podatkov Kataloga stroškov kme-

	KZU	Proizvodna usmeritev	Kolobar	Stanje mehanizacije pred investicijo	Traktorji pred investicijo	Vrsta investicije	Višina investicije brez DDV	Delež nepovratnih sredstev	PDM
Kmetija A	15,99 ha 2,02 travinja, 14,76 ha njiv 0,21 ha ekstenzivnih sadovnjakov	govodreja, pitanje govedi	travinja 2,23 ha koruza 4,92 ha pšenica 4,55 ha buče 1,98 ha ječmen 2,36 ha	12 strojev, 11 izven amortiza- cijske stopnje 12 let, štiri stroji mlajši od 18 let	Traktor IMT 539, 28 kW, letnik 1976	traktor 78 kW, vrtavkasta brana, žitna sejalnica, tribrazdni obračalni plug	65.262,29	30 % 24.524,8	1,0 PDM ena oseba zavarovana iz kmetijske dejavnosti
Kmetija B	30,20 ha 4,7 ha travinja 27,5 ha njiv	Govodreja z poljedel- stvom za pridelavo krme	12,5 ha koruze 4,7 ha travinja 8,5 ha pšenice 4,5 ha ječmena	19 strojev, vsi izven amortiza- cijske dobe 12 let, štiri stroji mlajši od 18 let	Traktor Deutz 4006, 29,4 kW, l.1976, Traktor Torpedo 7506 S, 55 kW l.1986	standardni traktor, sprednji traktorski nakladalnik, štirobrzdni obračalni plug, vrtavkasta brana, sejalnica za strnjo setev, traktorska škropilnica, cisterna za gnojevko, transportna pri- kolica, vrtavkasti zgrabljajnik, krožna traktorska kosilnica, vrtav	145.684,25	30 % 43.671,97	1,6 PDM ena oseba zavarovana iz kmetijske dejavnosti, ena oseba zasposlena
Kmetija C	82,88 ha njiv	prašičereja poljedelj- stvo	pšenica 29,85 ha koruza 43,01 ha ječmen 9,01 ha krmni grah 1,01 ha	18 strojev, 4 izven amortiza- cijske dobe 12 let, dva izven amortizacijske dobe 18 let	Traktor Deutz Fahr Agrotron 110 kW, l.2004, Traktor Tor- pedo 7506 A 55 kW, l. 1988 Traktor IMT 539, 28 kW l. 1989	traktor 92 kW, predsetvenik, valjar, vrtavkasta brana s sejalnico za žita, koruzna sejalnica, okopalnik za koruzo, mulčer	145.090,00	50% oz. max. 66.000 EUR (razpis sl. pesa)	3,1 PDM štiri osebe zavarovane iz kmetijske dejavnosti

tijske in gozdarske mehanizacije 2008 (Dolenšek, 2008).

Pri oceni stroškov strojev smo upoštevali:

- spremenljive stroške: stroški goriva, maziva, stroški vzdrževanja,
- stalne stroške:
 - amortizacija (nabavna vrednost/življenjsko dobo),
 - stroški shranjevanja in zavarovanja (2 % od nabavne vrednosti),
 - obresti (nabavna vrednost/2 * 5 % obrestna mera),
 - delo 7,5 evrov/uro.

Ugotovitve so prikazane v naslednji sliki:

šek, če bi vse storitve najeli in plačali preko strojnega krožka. Le pri kmetiji C (83 ha) bi bile najete strojne storitve dražje.

Vendar obravnavanje upravičenosti samo na takšnem ekonomskem modelu ne daje zadostnega merila za upravičenost, zato je ob ekonomskih vidikih potrebno upoštevati še naslednje:

- kupovanje mehanizacije za daljše obdobje (15 ali 20 let),
- zniževanja plačevanja dohodnine (30 % investicijske olajšave), s tem se zvečajo socialni transferi,
- špekulacije z nakupom in prodajo strojev ter pri-

Prepogosto odločitev za investicijo v novo in drago mehanizacijo ni ekonomično upravičena.

tako zelo različna in se giblje med 14 in 40 ha kmetijskih zemljišč v uporabi. Odvisna je od več različnih dejavnikov, še zlasti pa od:

mo, da so javna sredstva dala novi zagon razvoju kmetijstva v Sloveniji. Zaradi zniževanja odkupnih cen kmetijskih proizvodov bo vedno bolj potrebno upoštevati predvsem ekonomski vidik pri kupovanju kmetijske mehanizacije, pri čemer bo njuno potrebno razmišljati o racionalizaciji stroškov kmetijske mehanizacije na kmetijah. V ta namen bo potrebno dodatno spodbujanje delovanja strojnih krožkov ali drugih oblik racionalizacije stroškov strojev na kmetijah.

	A (16 ha)	B (30 ha)	C (83 ha)
Spremenljivi stroški	3.290	6.496	17.146
Stalni stroški	2.980	5.735	14.436
Delo (ur)	352	686	1.607
Stroški storitev	8.753	18.904	45.113
Investicija + vrednost strojev	65.032	145.031	232.055
Stalni stroški	8.052	18.096	29.857
Stalni + spremenljivi stroški	11.042	25.092	47.003
Investicija - nepovratna sredstva	46.003	101.077	166.655
Stalni stroški	6.012	13.061	22.707
Stalni + spremenljivi stroški	9.601	20.457	39.853

Ugotovimo lahko, da se zvečajo spremenljivi stroški na račun večje porabe goriva in stroški vzdrževanja (pooblaščen servis), zmanjša pa se obseg dela. Posledično lahko govorimo o večji storilnosti in bolj opravljenem delu.

Nadalje smo za vsako kmetijo izračunali, kolikšen bi bil strošek, če bi dali opraviti vse storitve preko strojnega krožka. Ugotavljamo, da je skupni obseg stalnih in spremenljivih stroškov pri kmetijah A (16 ha) in B (30 ha) večji, kot bi bil stro-

dobitvijo nepovratnih sredstev:

- prodaja 6 let starih strojev ...,
 - ob morebitnih finančnih težavah prodaja stroja, pri čemer se zaradi realne rasti na trgu nakupna in prodajna cena bistveno ne razlikujeta,
 - na kmetiji lahko opravljamo druga dela, povečamo obseg obdelave zemlje, izvajamo strojne storitve.
- Določitev meje upravičenosti nakupa kmetijske mehanizacije je

- opravljanja strojnih storitev (lahko tudi pri manjših kmetijah),
- velikostne strukture parcel na kmetiji,
- specializacije proizvodnje (mešana proizvodnja),
- razvitosti strojnih storitev v okolici kmetije,
- stopnje razvoja kmetije (mladi kmeti).

ZAKLJUČEK

Ob upoštevanju vseh vidikov investiranja v kmetijsko mehanizacijo lahko zaključimo

Ocenjujemo, da je še vedno potrebno spodbujati investicije v kmetijsko mehanizacijo z javnimi sredstvi, vendar le tam, kjer je to razvojno smiselno in ekonomsko opravičljivo.

» SLAVKO PETOVAR
» DAMJAN JERČ
KGZS – Zavod Murska
Sobota

Certifikat je potrditev znanja

Konec novembra je predsednik KGZS Ciril Smrkolj podelil 139 novih certifikatov, ki potrjujejo znanje. Pridobljena znanja prejemnikov ne ostanejo le zapisana na certifikatu, pač pa bodo v prihodnje obogatila ponudbo slovenskega podeželja ter odprla nova delovna mesta.

Na Lukovici je 26. novembra predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Ciril Smrkolj podelil kar 139 certifikatov kandidatom, ki so si pridobili nacionalno poklicno kvalifikacijo s področja predelave

mesa, mleka in sadja, izdelave kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način, vinogradništva, poljedelstva in živinoreje.

Med tokratnimi prejemniki je veliko mladih prevzemnikov kmetij, ki jim izobrazba iz kmetijske smeri ali

ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija služi kot pogoj za prevzem kmetije. Po vsej Evropi se razvijajo modeli certificiranja, predvsem kot sistemi preverjanja in potrjevanja po neformalnih poteh pridobljenega znanja. Ob iskanju metod za merjenje kompetentnosti se težišče vse bolj prenaša na zmožnost mobiliziranja znanj, spretnosti, navad, ravnanj za opravljanje delovnih nalog v različnih okoliščinah. Z nacionalno poklicno kvalifikacijo kmetice in kmetje dokažejo usposobljenost za opravljanje poklica, to pa je hkrati tudi priložnost in dodana vrednost, ki jo lahko izkoristijo v času

krize. Pri koordinaciji izobraževalnih programov in samih predavanjih pa odigrajo pomembno vlogo kmetijski svetovalci KGZS.

»Prav iz kmetijstva je v preteklosti zrastle največ ljudi, ki so v družbi nekaj pomenili in nam kot narodu zapustili pomembna znanja. To tradicijo je potrebno nadaljevati,« je ob čestitkah prejemnikom sporočil Matej Kotnik, župan občine Lukovica. Zlasti mladi kmetje se danes težje odločajo, da ostanejo na kmetijah. Nova znanja so dobra osnova za lažjo prilagoditev novim izzivom, ki jih prinaša negotovo obdobje gospodarske krize.

ZNANJE SE IZRAŽA V RASTI KAKOVOSTI

Predsednik KGZS Ciril Smrkolj je izpostavil pomen znanja in izobraževanja kmetov za ohranjanje in nadaljnji razvoj podeželja. Da se znanje povečuje, priča predvsem rast kakovosti pridelane in predelane hrane. »Ponosen sem predvsem na prireditev Dobrote slovenskih kmetij, ki vsako leto poteka na Ptuj, kjer se pokaže kakovost izdelkov s slovenskih kmetij. Le-te pa ni brez nenehne iskanja novih znanj,« je dejal Smrkolj.

Pevska skupina kulturnega društva Fran Maselj Podlimbarski je prireditev popestrila s starimi pesmimi, ki so se tudi nekoč prepevale na podeželju. »Pozdraviti gre tudi izbor nostalgичnih pesmi s podeželja, ki jih je treba ohraniti, da bomo lažje ohranili svojo identiteto,« je poudaril Ciril Smrkolj in dodal, da je v tem času ena izmed perečih težav kmetov, kako prodati hrano doma, hkrati pa lahko na policah v trgovinah najdemo vedno večje število tujih izdelkov. Za večjo samooskrbo si z različnimi akcijami prizadeva tudi KGZS. »Kupujmo in jejmo slovensko,« je še zaključil Smrkolj.

ČEMU IZOBRAŽEVANJE IN CERTIFIKAT?

Bernarda Javornik, kmetijska svetovalka KGZS iz Dravograda (Kmetijsko gozdarski zavod Celje), deluje na področju svetovanja za kmečko družino in razvoj dopolnilnih dejavnosti. Izmed 139-ih tokratnih kandidatov je kar 21-im pomagala do certifikata nacionalne poklicne kvalifikacije, in sicer za peko kruha ter predelavo

mesa. Zanimanje za certifikacijo je po njenem mnenju v porastu, kar se kaže predvsem v velikem številu tečajev za peko kruha ter za živinorejo na Celjskem. Povečuje se zanimanje za uvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. »Ko se pogovarjam z ljudmi v obdobju krize, sporočajo o nizkih cenah mleka, mesa in tako dalje ter o naraščanju stroškov priraje in predelave. Hkrati pa se kmetje zavedajo, da bomo ljudje ne glede na krizo vedno potrebovali hrano. Zato vidijo dopolnilno dejavnost kot dobro priložnost za kmetijo. Kmetije so tudi priložnost za nova delovna mesta. Zakaj ne bi kmetje zaposlili svojega otroka na kmetiji, če je ta na primer brez službe? Mladi se danes vozijo daleč v službe in če bi čas, ki ga porabijo za službo in prevoz na delovno mesto, porabili za intenzivno delo na kmetijah, bi se zagotovo dalo veliko narediti,« je trenutni položaj komentirala Javornikova. Poudarila je tudi pomen izobraževanja kmetov na področju promocije, odnosov do kupcev ter marketinga: »Delno to že vključujemo v tečaje za nacionalno poklicno kvalifikacijo ter v delavnice, ki jih izvajamo v zimskem izobraževalnem obdobju. Kmetje se morajo naučiti tudi pravilno postavljati cene, zato morajo biti izobraževanja specifična za posamezne pridelke oziroma izdelke.«

Zlatko Žekš iz Prekmurja se z živinorejo ukvarja približno deset let. V zadnjem času se tudi sam sooča z velikimi težavami, ker cena mleka ne pokriva stroškov pridelave. Prav tako cena govejega in prašičjega mesa ne pokriva vedno višjih stroškov, ki jih prinaša reja. »Izobraževanje in sam certifikat, ki sem ga prejel, je zame pogoj, saj spadam med mlade prevzemnike kmetij. Prihodnje leto bom od svojega tasta prevzel kmetijo,« je še dejal. Na poti do certifikata ga je usmerjal Ivan Bauer, kmetijski svetovalec KGZS.

Jožica Arbiter iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu je prejela certifikat za peko kruha. S peko potic, ostalega peciva in kruha se predvsem ljubiteljsko ukvarja že nekaj let. Sprva so njene dobrote okušali predvsem sorodniki in prijatelji, ki so jo tudi vzpodbudili k temu, da je njeno veselje preraslo v resnejšo dejavnost. Danes

svoje izdelke iz tradicionalne krušne peči ponuja kupcem na domu, že več let pa jih predstavlja na prireditvi Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj. Mož se ukvarja s predelavo mesa, ki vključuje tudi peko mesa v krušni peči. Osnovni kmetijski dejavnosti (imajo kar 80 glav živine) nameravajo v prihodnje priključiti še dopolnilno dejavnost peke kruha in peciva. Sama pravi: »Ob prodaji mesnih izdelkov začnejo kupci povpraševati po narezkih, zraven pa seveda spada tudi kruh in razno pecivo. Ponudba se tako širi. Za vse to pa je neizogibno potreben certifikat, ki pomeni potrditev znanja in tudi kakovosti.«

Jože Kruhar iz Oplotnice sicer ni prejel certifikata, je pa prireditev spremljal kot obiskovalec. »Na prireditvi sem pripeljal svojo sosedo, ki je danes prejela certifikat za peko kruha. Slovenci smo majhen narod, a se moramo veliko izobraževati. Tudi kmetje,« je dejal. Sam se ukvarja z živinorejo, njegovo kmetijo pa bo prevzel nečak, ki dela na področju veterine.

» IVANA BRATOŽ

Klavnice za drobnico na Gorenjskem?

KGZS-Zavod Kranj je uspel s prijavo na razpis LEADER programa s projektom »Študija priložnosti vzpostavitve klavnice za drobnico«. V prispevku opisujemo projekt in potek aktivnosti, povezanih z njim.

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj je na razpis LEADER programa prijavil projekt »Študija priložnosti vzpostavitve klavnice za drobnico« in uspel. Partnerja v projektu sta še Razvojna agencija RAGOR in Društvo rejcev drobnice Zgornje Gorenjske. Projekt je finančno, poleg programa LEADER podprt tudi s strani občin Kranjska gora, Jesenice, Žirovnica in Gorje.

Projekt poteka na območju občine Kranjska gora, Jesenice, Žirovnica, Gorje, Bled, Bohinj in Radovljica. Omenjeno območje predstavlja pretežno travinje in gozd ter planinski pašniki in s tem pomembnost živino-

reje kot eden izmed glavnih virov dohodka poleg gozdarstva. Tudi ovčereja je v vzponu, tako stalež drobnice kot tudi poraba mesa po prebivalcu. Reja drobnice in z njim povezana planinska paša je na tem območju pogoj za ohranjanje krajine.

Osnovni cilj projekta je na Zgornjem Gorenjskem doseči učinkovitejše povezovanje in usklajen razvoj rejcev.

Specifični cilji projekta so:

- raziskati več opcij (možnosti) vzpostavitve klavniškega obrata,
- preučitev možnosti na območju projekta,
- raziskati ekonomsko upraviče-

nost posamezne možnosti,

- povečati možnosti klanja drobnice na lokalni ravni,
- definirati možne vire financiranja naložbe.

Projekt je razdeljen v več faz. Za doseganje zgoraj navedenih ciljev smo v prvi fazi projekta opravili:

- analizo stanja na področju reje drobnice, trženja, sodelovanja rejcev z mesnicami,
- pregledali vso zakonodajo in popisali pogoje, ki jih mora izpolnjevati klavniški obrat.

V drugi fazi načrtujemo izdelati ekonomsko-finančno analizo, ki bo podala osnovne tehnološke, tehnične in ekonomske parametre.

Študija bo obravnavala projekt skozi tri osnovna vprašanja, in sicer, ali izbran projekt izpolnjuje oz. katera od variant implementacije pro-

jekta najbolj izpolnjuje naslednje kriterije:

- relevantnost/pomembnost,
- izvedljivost in ekonomičnost,
- trajnostni razvoj.

Ključni rezultat je povečati možnost klanja drobnice v domačem okolju ter animirati kmete za rejo drobnice na težjem obdelovalnem območju. Poleg navedenega bo projekt omogočal ohranitev posejnosti podeželskega prostora, kar pomeni ohranjanje in obnavljanje njegove gospodarske, kulturne in socialne funkcije. Projekt bomo predvidoma zaključili v marcu 2010.

Vse informacije v zvezi s projektom so na voljo pri vodji projektom: spec. Lidija Šnut na tel: 04 280 46 33.

» LIDIJA ŠNUT
KGZS - Zavod Kranj

Tretiranje semena koruze

Večina kmetov je težave s koruznim hroščem v preteklih letih reševala tako, da je v drugem letu za setev uporabila z insekticidom tretirano seme. Za tretiranje semena so bili do 23. maja 2008 v Sloveniji dovoljeni Poncho FS 600 rdeč, Cruiser 350 FS in Gaucho FS 350.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGP) je zaradi suma o povezavi med uporabo tretiranega semena in padci čebel v letu 2008 z Odredbo o prepovedi prometa in uporabe določenih fitofarmaceutskih sredstev na ozemlju RS (Uradni list RS, št. 50/08) prepovedalo uporabo omenjenih sredstev za tretiranje semena koruze.

MKGP je po dolgotrajnih razpravah in na osnovi dodatnih strokovnih utemeljitev različnih strokovnih služb 13. februarja 2009 umaknilo prepoved prometa in uporabe FFS (insekticidov) za tretiranje semena koruze, ki vsebujejo aktivne snovi tiametoksam, klotianidin in imidakloprid. Predlagalo je izdajo izjemnega dovoljenja za Poncho FS 600 rdeč in Cruiser 350 FS za tretiranje semena koruze oziroma za tretirano seme z aktivnima snovema klotianidin in tiametoksam za dobo 120 dni. Hkrati so na MKGP pripravili tudi zakonske podlage za izvajanje novih ukrepov za zmanjšanje nevarnosti odnašanja insekticidnega prahu s tretiranega semena v okolje.

Glede na to, da je bilo dovoljenje za omenjeni sredstvi izdano za določen čas, tj. za dobo 120 dni, je trenutno uporaba obeh sredstev v Sloveniji prepovedana. Za ponovno registracijo je na Fitosanitarni upravi RS stekel postopek za izdajo novih dovoljenj za uporabo. Registraciji sredstev Poncho FS 600 in Cruiser 350 FS sta bili na novembrski seji Komisije za fitofarmaceutska sredstva že odobreni.

Takoj ko bo FURS pridobil še soglasje Ministrstva za zdravje, bodo izdali tudi odločbi za uporabo obeh omenjenih sredstev. Pričakujemo, da pri tem ne bo zapletov in da bo uporaba obeh sredstev za tretiranje semena koruze v letu 2010 dovoljena.

» DR. DUŠICA MAJER

Kam z odpadki iz kmetijstva (2. del)

V prejšnji številki smo navedli predpise s področja ravnanja z odpadki ter obravnavali obveznosti povzročitelja odpadkov. V tej številki pa se bomo poglobili v problematiko odpadne embalaže in odpadnih fitofarmacevtskih sredstev oz. ravnanja z njimi.

Odpadna embalaža, ki nastaja pri opravljanju del v kmetijstvu, se uvršča med odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek, skupaj z odpadno embalažo, ki nastaja pri opravljanju proizvodne, trgovinske in storitvene dejavnosti ter pri izvajanju del v gozdarstvu, ribištvu in prometu. Prepovedano jo je prepuščati skupaj z mešanimi komunalnimi odpadki ali kot ločeno zbrano frakcijo komunalnih odpadkov (izjema velja le za ločeno zbrano odpadno embalažo, ki nastaja pri opravljanju trgovinske ali storitvene dejavnosti, ki se lahko prepušča kot ločeno zbrana frakcija).

Odpadno embalažo, ki ni nevarni odpadek, je treba oddajati v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z embalažo in odpadno embalažo. Ker gre v primeru odpadne embalaže, ki nastaja pri opravljanju del v kmetijstvu, za nekomunalni odpadek, mora družba za ravnanje z odpadno embalažo zagotavljati njeno prevzemanje in zbiranje od končnih uporabnikov.

Odpadna embalaža se razvršča med nevarne odpadke, če:

- ima embalažni material lastnosti nevarnih odpadkov,
- je v njej embalirano neuporabno blago, ki vsebuje nevarne snovi v skladu s predpisi, ki urejajo kemikalije, ali
- so v odpadni embalaži ostanki teh nevarnih snovi.

Šteje se, da v odpadni embalaži ni ostankov nevarnih snovi, če:

- v odpadni embalaži ni ostankov drugih nevarnih snovi kot ostankov embaliranega blaga,
- je notranjost odpadne embalaže viskozne blaga postrgana z lopatico ali čopičem, tako da preostala količina blaga ni več uporabljiva,
- je odpadna embalaža tekočega blaga izpraznjena tako, da iz nje ne kaplja,
- se iz odpadne embalaže za prašnato blago (vreče) ne iztresa embalirana snov,
- iz odpadnih pršilk ne izhaja potisni plin ali se v pršilki ne pretaka tekočina.

Na splošno velja, da mora končni uporabnik odpadno

embalažo, ki se razvršča med nevarne odpadke in ki ni komunalni odpadek, oddajati zbiralcu odpadkov. To pa ne velja za odpadno prodajno embalažo, ki vsebuje ostanke FFS. Določen je namreč drugačen način ravnanja s temi odpadki, ki je opisan v nadaljevanju.

ODPADNA FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA, KI VSEBUJEJO NEVARNE SNOVI (ODPADNA FFS)

Odpadna FFS se z vidika ravnanja z odpadki delijo v dve skupini:

- odpadki iz kmetijstva, vrtnarstva, lova, ribištva in ribogojstva (v nadaljnjem besedilu: odpadki iz kmetijstva), ki niso komunalni odpadki, in
- ločene frakcije, ki so komunalni odpadki.

Če prodajne embalaže FFS ni možno izprazniti ali če FFS ni možno uporabiti (npr. zaradi pretoka roka uporabnosti), mora končni uporabnik odpadno FFS (skupaj s prodajno embalažo) oddati:

- distributerju, ki mu FFS izroča ali dostavlja,
- neposredno zbiralcu odpadnih FFS ali
- v zbiralnico odpadnih FFS, ki jo upravlja zbiralec.

Distributer mora na prodajnem mestu končnemu uporabniku omogočiti, da ob dobavi FFS brezplačno odda odpadna FFS, ki se razvrščajo med odpadke iz kmetijstva in jih le-ta želi oddati. Izjema velja v primerih, ko je največ 5 km od prodajnega mesta zbiralnica odpadnih FFS, ki jo upravlja distributer sam ali skupaj z drugimi distributerji ali zbiralec.

Ker odpadna FFS ter odpadna embalaža teh sredstev nastajajo v glavnem kot odpadki iz dejavnosti (nekomunalni odpadki), se besedilo v nadaljevanju nanaša le na ustrezno ravnanje s temi odpadki.

ODPADNO FFS JE PREPOVEDANO PUŠČATI SKUPAJ Z MEŠANIMI KOMUNALNIMI ODPADKI.

Končni uporabnik mora zagotoviti, da prodajno embalažo FFS popolnoma izprazni, pri čemer mora glede izpraznitve upoštevati navodila proizvajalca FFS. Tako izpraznjena odpadna embalaža ni nevarni odpadek in se jo oddaja v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z embalažo in odpadno embalažo.

Distributer mora ob prevzemu odpadnih FFS končnemu uporabniku na njegovo zahtevo potrditi prevzem teh odpadkov s svojim podpisom na dokumentu o prevzemu odpadnih FFS. **Na dokumentu morajo biti navedeni:**

- ime končnega uporabnika,
- datum prevzema in
- količina in klasifikacijska številka prevzetega odpadka.

Distributer mora na vidnem mestu namestiti obvestilo kupcem FFS o možnosti brezplačne oddaje odpadnih FFS ter na prodajnem mestu urediti poseben zabojnik za ločeno zbiranje prevzetih odpadnih FFS.

V kmetijstvu se s posodobitvijo tehnologij soočamo z vedno večjo količino odpadkov, s katerimi je potrebno primerno rokovati oz. jih uničevati na primeren način.

Če distributer ne prevzema odpadnih FFS na prodajnem mestu, mora na vidnem mestu namestiti obvestilo o možnosti njihove oddaje v najbližji zbirnici odpadnih FFS.

Na začetku smo omenili, da

mora povzročitelj odpadkov voditi evidenco o nastajanju odpadkov. V primeru odpadnih FFS to pomeni, da mora končni uporabnik, ki oddaja odpadna FFS distributerju, voditi evidenco, ki vsebuje podatke o:

- nastalih odpadkih in virih njihovega nastajanja,
- začasno skladiščenih odpadkih in
- oddanih odpadkih.

Če pa končni uporabnik oddaja odpadna FFS zbiralcu teh odpadkov, se evidenca vodi v obliki zbirke veljavnih evidenčnih listov. Zbiralec odpadkov mora namreč ob prevzemu odpadnih FFS končnemu uporabniku potrditi evidenčni list.

ODPADNA FOLIJA ZA OVIJANJE SILAŽNIH BAL

Odpadna folija za ovijanje silažnih bal, ki nastaja pri opravljanju kmetijske dejavnosti, se uvršča med **odpadke iz kmetijstva, vrtnarstva, ribogojstva, gozdarstva, lova in ribištva kot odpadna plastika** in ne kot odpadna embalaža. S temi odpadki je potrebno

ravnati v skladu z določbami Uredbe o ravnanju z odpadki. To pomeni, da je **te odpadke prepovedano puščati v naravnem okolju, odmetavati ali nenadzorovano obdelovati (sem sodi tudi kurjenje v naravnem okolju). Ustrezno obdelavo teh odpadkov mora zagotoviti njihov imetnik, tako da jih odda ali prepusti zbiralcu teh odpadkov.**

» DR. LUCIJA JUKIĆ SORŠAK
Ministrstvo za okolje in prostor

Novosti v sistemu za identifikacijo in registracijo drobnice

S sprejetjem sprememb Uredbe (ES) št. 21/2004, ki predpisuje sistem za identifikacijo in registracijo drobnice, so v prihodnjih letih predvidene določene novosti. V letu 2010 se uvaja elektronsko označevanje živali in spremembe pri vodenju registra drobnice na gospodarstvu. V letu 2011 pa so predvidene spremembe pri izpolnjevanju spremnih listov.

Uredba Sveta (ES) št. 21/2004 je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1791/2006, Uredbo Sveta (ES) št. 1560/2007, Uredbo Komisije (ES) št. 933/2008 ter Uredbo Komisije (ES) št. 759/2009.

REGISTER DROBNICE NA GOSPODARSTVU

Poleg doslej predpisanih podatkov, ki se vodijo v registru drobnice na gospodarstvu (v nadalje-

vanju RDG), je od 31. decembra 2009 za živali, rojene po tem datumu, potrebno v RDG dodatno voditi naslednje podatke:

- **identifikacijsko številko živali,**
- **leto rojstva in datum identifikacije,**
- **mesec in leto pogina živali na gospodarstvu,**
- **pasma in genotip, česta poznana.**

Za živali, ki so označene z indi-

vidualno številko (v nadaljevanju IŠ) in rojene po 31. decembru 2009, je potrebno zgornje podatke voditi za posamezno žival, za živali, označene s skupinsko identifikacijsko številko (v nadaljevanju SIŠ), pa za skupino živali. Pri živalih, označenih s SIŠ, je potrebno vpisati še podatek o številu živali.

Nova oblika RDG vsebuje dve vrsti preglednic:

- preglednica, kjer se vpi-

sujejo živali, označene s SIŠ,

- preglednice, kjer se vpisujejo živali, označene z IŠ.

Zaradi enostavnejšega vodenja evidenc svetujemo, da se vpisujejo živali, označene z IŠ, ki pridejo na gospodarstvo oziroma se rodijo na gospodarstvu po pričetku vodenja registra, v preglednico za individualno označene živali.

V letu 2010 bo prišlo do sprememb pri vodenju registra drobnice.

OZNAČITEV DROBNICE

Od 31. decembra 2009 je elektronska identifikacija obvezna za vse živali, razen v državah članicah, v katerih je število ovc in koz 600.000 ali manj. Te države lahko določijo, da elektronska označitev živali, ki se ne premikajo v druge države članice EU, ni obvezna.

OZNAČITEV DROBNICE V SLOVENIJI

Glede na to, da je v Sloveniji manj kot 600.000 glav drobnice, elektronska označitev v letu 2010 ne bo obvezna za vse živali. Elektronska označitev živali se lahko opravi prostovoljno.

Po 31. decembru 2009 veljajo za vse živali v Sloveniji, ki niso na trgu Skupnosti, naslednja pravila glede označitve:

INDIVIDUALNA OZNAČITEV (IŠ)

Živali morajo biti označene vsaj z eno ušesno znamko in drugim sredstvom za označitev, ki je lahko ušesna znamka, tetoviranje identifikacijske številke v levo uho (pri kozah tudi v repno gubo) ali elektronska označitev (elektronska ušesna znamka ali ruminalni bolus).

Živali morajo biti označene najkasneje do starosti 6 mesecev oziroma 9 mesecev v ekstenzivni reji.

SKUPINSKA OZNAČITEV (SIŠ)

Jagnjeta oziroma kozlički, ki so namenjeni za zakol do starosti 12 mesecev in niso namenjeni na trg Skupnosti ali v izvoz v tretje države, se lahko označijo s skupno identifikacijsko številko (SIŠ).

Če se živali, označene s SIŠ, redi preko starosti 12 mesecev ali se jih nameni za izvoz v tretje države, jih je potrebno individualno označiti.

Če so živali, označene s SIŠ in namenjene za trgovino znotraj Skupnosti, pa jih je potrebno označiti v skladu z navodili o označitvi živali na trgu Skupnosti.

OZNAČITEV ŽIVALI NA TRGU SKUPNOSTI

Od 31. decembra 2009 dalje morajo biti vse živali na trgu Skupnosti elektronsko označene (elektronska UZ v ušesu ali ruminalni bolus). Drugo sredstvo označitve je lahko individualna ušesna znamka ali tetoviranje.

SPREMNI LIST ZA DROBNICO

V letu 2010 pri izpolnjevanju spremnih listov za drobnico ni sprememb, vpisujejo se enaki podatki kot doslej.

Spremembe pri vpisovanju podatkov v spremne liste prinaša 1. januar 2011. Imetniki gospodarstev bodo morali pred premikom na spremni list zabeležiti identifikacijsko številko (v nadaljevanju IŠ) vsake živali. Izjema bodo živali, ki so rojene pred 31. decembrom 2009,

in sicer pri teh živalih na spremne liste ne bo obvezno:

- vpisovati identifikacijskih številke (IŠ) pri premikih v klavnico,
- vpisovati identifikacijskih številke (IŠ) do 31. decembra 2011.

(Vir: MKGP, Sektor za identifikacijo in registracijo živali)

» ALBERTA ZORKO

Obvestilo laboratorija Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj

Analize mleka na vsebnost somatskih celic in sečnine v letu 2010

Spremljanje števila somatskih celic v mleku je pomemben ukrep za nadzor zdravja vimena pri posameznih živalih v čredi. Znano je dejstvo, da mastitis močno vpliva na dohodek kmetije in prinaša govedorejcem velike izgube. V Sloveniji od leta 2005 analiziramo čez 85 odstotkov vseh vzorcev mleka na vsebnost somatskih celic. To nam daje možnost izračuna plemenske vrednosti bikov za vsebnost somatskih celic. V letu 2010 bomo v laboratoriju KGZ Ptuj izvajali analize mleka po enakem sistemu kot prejšnja leta, kar pomeni, da se boste lahko odločili tudi za letni paket analiz na somatske celice.

Analiza mleka na vsebnost sečnine se vedno bolj uveljavlja kot pripomoček pri vodenju prehrane v čredi. V prihodnjem letu kot novost ponujamo rejcem paketno plačilo analize sečnine v mleku, ki je ugodnejše, kot če bi naročili posamezne analize.

Za rejce, ki se boste odločili za oba predplačniška paketa (analize na somatske celice in na vsebnost sečnine) pa smo pripravili še ugodnejšo ponudbo.

Za dodatne informacije pokličite na telefon številka 041 639 762.

» DANIEL SKAZA
KGZS - Zavod Ptuj

Tretje obdobje za vlaganje zahtevkov za živalske premije

Vnos zahtevkov za posebno premijo za bike in vole ter zahtevkov za ekstenzivno rejo ženskih govedi za tretje obdobje bo potekal od 1. do 31. januarja 2010.

V tem obdobju se vlagajo zahtevki za posebno premijo za bike in vole, ki so bili v obdobju od 1. oktobra do 31. decembra 2009 zaklani v Sloveniji ali izvoženi v tretjo državo. Za živali, ki gredo v odpremo oz. izvoz v drugo državo članico EU, pa je potrebno zahtevek za posebno premijo oddati, preden žival zapusti območje RS. Zahtevek je v primeru odpre-

me oz. izvoza v drugo državo članico EU potrebno skupaj z originalnim potnim listom poslati na ročno izpolnjenem obrazcu.

Zahtevki za ekstenzivno rejo ženskih govedi se vlagajo za krave, ki so telile v obdobju od 1. avgusta 2009 do 10. decembra 2009.

Do zahtevka za posebno premijo za bike in vole ter za eks-

tenzivno rejo ženskih govedi so upravičeni nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so oddali osnovne obrazce zbirne vloge za leto 2009 in katerih živali izpolnjujejo predpisane pogoje za dodelitev plačila.

Zahtevki se v letu 2009 oddajajo v elektronski obliki, enako kot zbirne vloge (razen zahtevka za posebno premijo za bike in vole, v primeru od-

preme v drugo državo članico EU).

Za pomoč pri vnosu zahtevkov, dodatne informacije in pojasnila se upravičenci lahko obrnete na izpostave kmetijske svetovalne službe pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije.

» MARINKA KOROŠEC

Obiščite prenovljeno spletno stran KGZS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je zgodaj jeseni popolnoma prenovila svojo spletno stran. Prenovljena spletna stran je za uporabnike enostavnejša in preglednejša. Osnovni namen obnove spletne strani je hitro in ažurno obveščanje članov in članic ter ostalih uporabnikov o novostih in dejavnostih na področjih, ki jih pokriva KGZS s svojimi organi in strokovnimi službami. Na spletni strani je tudi arhiv Zelene dežele od leta 2007 dalje.

Obiščite nas na spletni strani: <http://www.kgzs.si/>.

Kasaška karavana uspešno prispela do cilja

Letos brez ugotovljenega primera uporabe prepovedanih substanc. Prihodnje leto izpeljava 25 stavnih dogodkov.

Letošnja kasaška karavana v Sloveniji, ki je tako kot vsa prejšnja leta začela svojo pot na velikonočni ponedeljek v Ljutomeru, je uspešno prispela do cilja. Kasači in njihovi rejci, tekmovalci ter številni ljubitelji kasaškega športa so videli 21 zanimivih tekmovalnih dni, največ, kar osem, pa so jih pripravili člani ljutomerskega kluba na svojem hipodromu

li 54 konj na tekmovalni dan, jih je bilo letos kar 65. Razveseljivo je, da naši tekmovalci in konji uspešno nastopajo tudi v tujini in tam dosegajo dobre uvrstitve. Resnejši problem te sezone pa je, da tako klubi kot tudi Zveza društev kasaške centrale Slovenije za nemoteno delovanje vse težje pridobivamo sponzorje in potrebna finančna sredstva za pokrivanje

ra. V letošnjem letu smo se precej ukvarjali tudi z izvedbo stav na kasaških dirkah in dosežen je določen napredek. V proceduri je sprememba zakona o igrah na srečo. V okviru te spremembe je pripravljen člen, ki zagotavlja v naslednjem letu izpeljava 25 stavnih dogodkov, približno toliko pa bo tudi tekmovalnih dni v Sloveniji,« je ocenil konča-

bine, kot to opredeljuje pravilnik o kasaških dirkah. V ospredju dogajanja je bil vsekakor 19. slovenski kasaški derbi, ki pomeni za vsakega nastopajočega kasača tudi najpomembnejšo dirko kariere. Osrednja rejska dirka dvanajstih najboljših štiriletnih kasačev na progi dolžine 2600 metrov je na hipodromu Stožice v Ljubljani po pričakovanju naj-

Naslov najboljšega dolgoprogaša na jesenskem kriteriju je tudi letos osvojil lanskoletni zmagovalec petletni žrebec Leonidas OZ na vajetih Reneja Hanžekoviča iz KK Ljutomer.

Prestizno rejsko dirko 3- do 14-letnih slovenskih kasačev za šampionat Slovenije je v dveh tekih dobil Mirko Gregorc s šestletno kobiljo Jo HV.

mu v Ljutomeru. Žal so bili gledalci v letošnjem letu prikrajšani za dirki na hipodromu Kamnica v Mariboru in na Brdu, organizatorji pa zagotavljajo, da se naslednje leto to ne bo ponovilo.

»Letošnja kasaška sezona je bila uspešna. Kljub temu da smo v Sloveniji organizirali le 21 tekmovalnih dni, je bilo na tekmovalni dan v povprečju prisotnih veliko več tekmovalnih konj kot lani. Če je bilo lansko leto oko-

stroškov, ki nastopijo z organizacijo dirk. Manjši del pri tem gre za administrativne stroške, večji del sredstev pa je namenjen pokrivanju stroškov sodnikov, snemanju in predvajanju dirk na televiziji, pa tudi stroški kontrol vzorcev prepovedanih substanc so izredno visoki. Smo pa glede izidov zelo zadovoljni, saj ob številu kar precejšnjih kontrol v letošnjem letu ni bilo ugotovljenega nobenega pozitivnega prime-

no tekmovalno sezono kasaških dirk predsednik Zveze društev kasaške centrale Slovenije Ciril Smrkolj.

Tudi letošnja kasaška sezona v Sloveniji so v prvi vrsti znamenovale rejske dirke in njihovi zmagovalci. Vpis oziroma vplačila v rejske dirke so bila dovoljena kasačem, ki so vpisani v register slovenskih kasačev kot slovenski kasači, imajo znano poreklo ter poravnane vse takse in pristoj-

več veselja prinesla zmagovalci, kobili Pratolini OM in Mirku Gregorc iz KK Ljubljana, ki je tako po letu 2001 (Persugill) in 2006 (Jo HV) kot voznik že tretjič osvojil to najprestižnejšo lovoriko. Na državnem prvenstvu triletnih kasačev v Ljutomeru je v odsotnosti dveh favoriziranih žrebcev Tersugilla in Frnikule AS slavil Digeđo na vajetih Janka Sagaja iz KK Ljutomer, med dvoletniki pa je zmagala kobilica Denita BJ z

Letošnjo kasaško sezono je zaznamovala tudi jubilejna 60. zmagena enajstletnega žrebca Jasina GL (skrajno desno).

Od leve proti desni: predsednik Zveze društev kasaške centrale Slovenije Ciril Smrkolj, rejec in lastnik Jo HV Vito Habjan, Jo HV in voznik Mirko Gregorc

Udeleženci 19. slovenskega kasaškega derbija v Ljubljani

Matejem Osolnikom iz KD Krim. Hipodrom Brege pri Krškem je letos prvič gostil prestižno rejsko dirko 3- do 14-letnih slovenskih kasačev za šampionat Slovenije, v dveh tekih pa je končni zmagovalec postal Mirko Gregorc s šestletno kobilo Jo HV. Jesenski kriterij za 4-letne in starejše slovenske kasače so tako kot lansko leto pripravili na hipodromu

Stožice v Ljubljani, z drugo zaporedno zmago pa je naslov najboljšega dolgoprogaša tudi letos osvojil petletni žrebec Leonidas OZ z Renejem Hanžekovičem iz KK Ljutomer. Letošnjo kasaško sezono je vsekakor zaznamovala tudi jubilejna zmaga najboljšega slovenskega kasača, enajstletnega žrebca Jasina GL, ki jo je osvojil na hipodromu Vrbljene pri Igu.

Pratolina OM, Mirko Gregorc in rejec ter lastnik Jelko Orel

Potomec Meadow Meritimea in Jase je na vajetih Mateja Osolnika v svojem 123. nastopu osvojil težko pričakovano jubilejno šestdeseto zmago v svoji bogati kasaški karieri.

Z nastopi v tujini si bodo nekateri slovenski konji in vozniki podaljšali tekmovalno sezono do konca leta. Letošnji najuspešnejši voznik v Sloveniji je

ponovno postal Marko Slavič iz KK Ljutomer, ki je v 49 nastopih zbral štirinajst zmag, tri druga in šest tretjih mest. Sledijo mu Milan Žan z dvanajstimi, Mirko Gregorc z devetimi, Rene Hanžekovič z osmimi in Matej Osolnik s sedmimi zmagami.

»UROŠ BREGAR

NAKUP DOMAČIH IZDELKOV OHRANJA SLOVENSKO PROIZVODNJO! KUPUJMO DOMAČE!

Bio užitek

Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije Biodar je na mednarodnem razpisu s svojim projektom Bio užitek pridobila sofinanciranje s strani Evropske skupnosti. Projekt promocije že teče in ga v tem sestavku podrobneje predstavljamo.

Program »Akcija promocije in informacije na notranjem trgu EU« je program, ki ga Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije Biodar izvaja z namenom, da bi približala ekološko kmetovanje, ekološke pridelke in izdelke potrošnikom. Triletni program Bio užitek je zasnovan kot niz različnih promocijskih dogodkov v vseh večjih regijskih središčih Slovenije. Zavedajo se, da je neposreden stik s potrošniki ključnega pomena za dobro in učinkovito promocijo in posledično trženje ekološke hrane. Vsi dogodki so zasnovani tako, da imajo obiskovalci možnosti ekološke proizvode okusiti in dobiti čim več informacij o njihovih značilnostih. Prisotni lahko sledijo neposredni razlagi postopkov pridelave, predelave in kontrole v ekološkem kmetovanju. Zveza Biodar ima z neposredno promocijo večletne izkušnje. Vse akcije so tudi dobro medijsko pokrite v dnevnikih, revijah, s kontaktnimi oddajami na lokalni radijskih postajah, zloženkami in publikacijami. Niso pozabili niti na sodobne komunikacijske medije.

Samo v tem letu so delno že izvedli ali pa še načrtujejo 39 različnih akcij – promocijskih dogodkov po celi Sloveniji. Paleta dogodkov sega od strokovnih srečanj v obliki seminarjev, preko predstavitev v medijih do organiziranja srečanj s potrošniki in predstavitev ekoloških izdelkov.

Promocija ekološkega kmetijstva

Seminarji so strokovno naravnana srečanja, na katerih obdelujejo aktualne teme s področja ekološkega kmetijstva, ekološko pridelane hrane in podobno. Prvi seminar je potekal vzporedno z 12. biosimpozijem Alpe Jadran novembra lansko leto v Mariboru. Drugi seminar je bil posvečen ekološkemu kmetijstvu in turizmu in je bil februarja letos v Ljubljani. Aprila so se na simpoziju z naslovom Kakšna je cena hrane? srečali v Kopru. Strokovno obarvana so tudi srečanja s potrošniki, na katerih skušajo skupaj s potrošniki ugotoviti, kako skrajšati in poceniti verigo prodaje od kmeta do kupca. Med temi naj omenimo srečanja v Naklem in

Celju kot začetek dejavnosti. Tudi srečanje v Kopru je bilo dobro obiskano. Na vseh srečanjih kot gostje sodelujejo priznani strokovnjaki, kot je dr. Štefan Merkač iz Avstrije in drugi.

Prireditvev Bio dan ali Bio praznik je namenjena neposrednemu stiku potrošnikov z ekološkimi kmeti in njihovo ponudbo. Tako so organizirali Bio dan že v Mariboru, Kopru, Ljubljani in zadnjega v okviru prireditve Podeželje v mestu na ulicah Celja.

Posebnost je prireditvev Biookus, ki je organizirana v obliki poskušanj ter delavnic za otroke in odrasle in jih vodijo priznani strokovnjaki za ekološko prehra-

no. Letos sta na prireditvi, ki je bila spomladi v Ljubljani, sodelovala Dario Cortese in Klemen Košir.

Tistim potrošnikom in drugim radovednejšem, ki jih zanima, kako poteka kontrola ekološke pridelave in predelave, je namenjena dejavnost, ki so jo poimenovali Dan s kontrolorjem. Na različnih lokacijah so si zainteresirani lahko ogledali, kako poteka kontrola ekološke pridelave in predelave. Na osnovi takih kontrol akreditirana kontrolna organizacija izda certifikat, ki je »osebna izkaznica« vsakega ekološkega kmeta ali predelovalnega obrata. Zanimiva so bila srečanja v mlekarni Kele-Kele, pekarni Klasje in prikaz kontrole na ekološki kmetiji Pr'Krač na Dolskem.

Del dejavnosti so zasnovali tako, da je neposredno približan vsakdanjemu potrošniku, ki se oskrbuje v trgovskih centrih. Tam ob posebno izbranih priložnostih nadgradijo ponudbo ekoloških tržnic ali se predstavijo samostojno.

Poseben segment projekta predstavlja promocija ekološko pridelane hrane v ustanovah javne prehrane. S to akcijo želijo prodreti v javne ustanove po Sloveniji: šole, vrtce, bolnišnice in druge ustanove javne prehrane. Njen namen je obveščanje in usposabljanje kuharic, vodij šolske prehrane, ravnatelj, učiteljev in nabavnih referentov o primernosti ekoloških proizvodov za javno prehrano. Na akciji še posebno poudarjajo spremembe pri naročanju živil v šolah in vrtcih, ki jih je prinesel nov Zakon o javnem naročanju in ki omogoča na-

EKOLOŠKO KMETOVANJE

bavo ekoloških živil. Predstavitev nim prikazom kuharskega mojstra in poskušajo.

Za zainteresirane je bil organiziran dan s kontrolorjem.

Projekt Bio užitek so predstavili na več sejmskih prireditvah. Najpomembnejši je gotovo svetovni sejem ekološkega kmetijstva Biofach v Nürnbergu v Nemčiji. Doma so se med drugim predstavili na sejmu Agra v Gornji Radgoni in na sejmu Narava Zdravje v Ljubljani.

Izdelana je bila istoimenska spletna stran (<http://biouzitek.si>) in na razpolago je brezplačen modri telefon (080 88 21), kjer so opisani in napovedani vsi dogodki in akcije programa.

V imenu sodelavcev ZZEKS in ekoloških kmetov ste prisrčno

vabljeni na dogodke, pogovore in predstavitve projekta Bio užitek. Doživite, okusite in se poučite o prednostih ekoloških živil, njihovem nastanku, nadzoru in zagotavljanju kakovosti. Tako boste pridobili izkušnje in utrdili zaupanje med potrošniki in ekološkimi pridelovalci, ki zagotavljajo visoko kakovostne ekološke pridelke in izdelke.

» BORIS FRAS
» DR. JANKO RODE

Magistru Jožetu Bergantu v slovo

Konec novembra nas je pretresla žalostna novica, da je prenehalo biti srce mag. Jožeta Berganta, do nedavnim vodje Osemenjevalnega centra Preska, zanesljivega sodelavca Kmetijsko gozdarskega zavoda Ljubljana, odličnega strokovnjaka in cenjenega kolega.

Jože Bergant se je rodil sredi vojne vihre, leta 1943, v vasi Žlebe pri Medvodah. Po osnovni šoli in gimnaziji se je leta 1962 vpisal na veterinarski oddelek Biotehniške fakultete in leta 1967 diplomiral. Krajši čas je bil tam tudi zaposlen.

Svojo strokovno pot je nadaljeval na Kmetijski zadrugi v Škofji Loki kot tehnolog v mlekarni. Nato je več let opravljal strokovna dela v osemenjevalnem centru Veterinarske postaje Novo mesto. Sredi leta 1977 je postal strokovni sodelavec za reprodukcijo domačih živali na Kmetijskem zavodu Ljubljana. V tem času je opravil magisterij kmetijskih znanosti s področja genetike in selekcije. Od leta 1997 pa vse do upokojitve pred tremi meseci je bil vodja Osemenjevalnega centra Preska, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarskega zavoda Ljubljana. Kot strokovni sodelavec za reprodukcijo domačih živali in odličen praktik je opravil številna predavanja, praktične vaje za osemenjevalce in demonstracijske prikaze za rejce na območju osrednje Slovenije in širše. Obenem je uspešno vodil Osemenjevalni center Preska ter ga strokovno, tehnološko in prostorsko izpopolnjeval. To, da je center Preska danes na ravni veliko večjih evropskih osemenjevalnih centrov, je v največji meri ravno zasluga magistra Jožeta Berganta. Strokovno delo je znal preliti v prakso, znal je kmetovati in znal je ločiti zrno od pleva. Bil je rejec cikatega goveda, ki je pomembno prispeval k obnovi selekcije te avtohtone pasme, za kar je leta 2009 prejel posebno priznanje.

Za dolgoletno strokovno delo je leta 2007 prejel priznanje Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Jožeta Berganta bomo pogrešali kot izjemnega strokovnjaka in dobrega prijatelja. Plodovi njegovega dela bodo vedno znova obudili spomin na njegovo prijazno podobo.

» JOŽE BENEČ

Drva pustite doma!

Četrta Slovenska dražba lesa v Slovenj Gradcu bo letos organizirana v sodelovanju Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline, Zveze lastnikov gozdov, Zavoda za gozdove Slovenije ter Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Les za prodajo na licitaciji je potrebno pripraviti v naslednjih dneh okrog prihajajočega novega leta.

IZBIRA LESA ZA LICITACIJO

Izredno kakovostnega lesa je v gozdovih malo, k poznavanju kakovostnega lesa in njegove vrednosti pa je v zadnjem času največ pripomogla dražba visokokakovostne hlodovine. Ogljed lesa po opravljeni dražbi ter dosežena cena nam največ pove o tem, na kaj moramo biti pozorni in kakšen les je resnično nadpovprečen. Na licitaciji je zaradi prisotnosti kupcev, ki so specializirani za predelavo listavcev v furnir ali žagan les vrhunske kakovosti, smiselno prodajati le les dobre kakovosti.

se za dražbo izbere le najboljšo hlodovino. Hlodi ki so primereni za predelavo v furnir, morajo biti popolnoma brez vej (to pomeni brez zaraslih grč, bul in slepic), dolžine od 2,5 m naprej ter debeline nad 40 cm.

Organizatorji smo za prihodnjo licitacijo nekoliko zaostrili pogoje, saj je na lanski licitaciji precejšnja količina lesa ostala neprodana. Pri pregledu kakovosti neprodanega lesa smo ugotovili, da je bil večinoma slabe kakovosti, zato je dosegel le povprečno tržno ceno. Zaradi visokih stroškov orga-

		Les za žago	Les za furnir
Hrast	Dolžina	Od 3 m naprej, vsakih 0,5 m	Dolžine 2,5 m-3,5 m ter dvojne dolžine
	Premer	40 cm+	50 cm+
	Kakovost	A	Furnir, svetla barva
Gorski javor	Dolžina	Od 2,5 m naprej, vsakih 0,5 m	Dolžine od 2,5 m naprej
	Premer	30 cm+	45 cm+
	Kakovost	A	Brez kolesivosti
Češnja, brek	Dolžina	Od 2,5 m naprej, vsakih 0,5 m	Dolžine od 2,5 m naprej
	Premer	30 cm+ (A); 40 cm+ (B)	45 cm+
	Kakovost	A	Furnir, brez zelene barve
Sliva Hruška/oreh/ jablana	Dolžina	Od 2,5 m naprej, vsakih 10 cm	Dolžine od 2,5 m naprej
	Premer	30 cm+	40 cm+
	Kakovost	A	Brez obarvanja
Bukev	Dolžina		
	Premer	Ni dostave	Ni dostave
	Kakovost		
Lipa Črna jelša Breza	Dolžina		Dolžine od 2,5 m naprej
	Premer	Ni dostave	40 cm+
	Kakovost		Brez obarvanja, brez nepravne črnjave
Macesen Smreka	Dolžina		Dolžine od 2,5 m naprej
	Premer	Ni dostave	50 cm+
	Kakovost		Ozke letnice, brez kolesivosti

Zbiranje lesa in prodaja bosta potekala po naslednjem razporedu:

Dejavnost	Datum
Dovoz lesa na razstavnici prostor (Aerodrom Slovenj Gradec)	Do 15. 1. 2010
Ogljed s strani kupcev	22. 1.-2. 2. 2010
Odpiranje ponudb	2. 2. 2010
Seznanitev kupcev in prodajalcev	Do 12. 2. 2010
Plačilo	Pred odvozom
Dan odprtih vrat - prireditvev	12. 2. 2010
Odvoz lesa	14. 2.-15. 3. 2010

KAKŠEN LES JE PRIMEREN ZA LICITACIJO?

Kot pravi že star pregovor: "Vsake oči imajo svojega marlarja," se pogledi na to, kaj je kakovosten les, precej razlikujejo. Kmetu, ki nima kaakovostnega gozda, se bo zdel že malo boljši hlod primeren za dražbo. Isti hlod pa morda gledan z očmi kupca ni nič posebnega. Primerne so torej hlodi, ki rastejo na najboljših rastiščih, imajo čisto deblo in velike dimenzije. Pri prevzemu hlodovine je zato ključnega pomena, da

nizacije, ki zajemajo manipulacijo sortimentov na skladišču, varovanje in čiščenje ob morebitnem snegu, prosimo vse lastnike gozdov, da pri krojenju sortimentov upoštevajo naslednje zahteve:

RAZMERE NA TRGU

Trenutno je povpraševanje po listavcih na splošno zelo slabo. Nadpovprečne cene doseže le visoko kakovostna furnirska hlodovina javorja, hrasta, oreha, češnje in smreke. Ostale drevesne vrste, ki se bodo pojavile v manjših količinah, kot so hruška,

brek itd., se lahko po boljši ceni prodajo zaradi relativne redkosti za posebnega kupca.

Pogoji in pravila sodelovanja na licitaciji za lastnike sortimentov (prodajalce) in obveznosti organizatorjev so naslednji:

1. Prevzem lesa pri lastniku poteka ob kamionski cesti. Ob prevzemu je obvezna prisotnost lastnika, ki tudi podpiše prevzemni obrazec.
2. Sortiment mora biti pravilno izmerjen s strani pooblaščenega prevzemalca.
3. Vsak prevzeti hlod mora biti na čelu opremljen s ploščico s številko hloda.
4. Lastnik hlodov dobi ob prevzemu prevzemni list, kjer morajo biti navedeni podatki o lastniku, številka hlodov s ploščic ter količinski podat-

ki in kakovostni razred hlodov, poleg tega pa še davčna številka oz. številka odločbe DURS, da lastnik uveljavlja pavšalno nadomestilo DDV, podatki o osebnem računu in banki (prosimo za fotokopijo potrdila in bančne kartice).

5. Lastnik hlodov lahko ob prevzemu na prevzemnem listu navede tudi najnižjo ceno, po kateri je še pripravljen prodati svoj les. Ta cena je dokončna in je v nadaljnjem poteku licitacije ni mogoče več spreminjati (glej člen 8).
6. Stroške in organizacijo prevoza lesa krije lastnik sam oziroma v dogovoru z društvom lastnikov gozdov, v katerega je vključen. Stroški se odštejejo od nakazila, kar je razvidno tudi z računa. Lastnik krije tudi stroške manipulacije lesa na skla-

dišču, ki znašajo 12 evrov/m³ za doseženo ceno pod 400 evrov/m³ ter 20 evrov/m³ za doseženo ceno nad 400 evrov/m³. Za neprodane hlode se prav tako zaračuna

stroške manipulacije v višini 12 evrov/m³.

- Organizator je dolžan obvestiti lastnika o rezultatih licitacije v roku 5 dni od odpiranja ponudb. Če je bila

Hlodi morajo biti pravilno krojeni. Drva pustite doma!

Listavce krojimo do prve napake. Najkrajša dolžina je 2,5 m.

Polnolesna debela debelin do 40 cm pustimo še nekaj časa, ker pridobivajo na vrednosti.

ponudba nižja od lastnikove najnižje določene cene, mora lastnik v roku 3 dni sporočiti, ali bo prodal hlod po nižji ceni ali pa ga bo na svoje stroške odpeljal z mesta licitacije.

- Organizator je dolžan obvestiti lastnika o rezultatih licitacije v roku 5 dni od odpiranja ponudb. Če je bila ponudba nižja od lastnikove najnižje določene cene, mora lastnik v roku 3 dni sporočiti, ali bo prodal hlod po nižji ceni ali pa ga bo na svoje stroške odpeljal z mesta licitacije.
- Lastniki, katerih hlodi na licitaciji niso bili prodani, morajo sporočiti, ali njihove hlode lahko proda organizator naknadno po trenutnih tržnih cenah ali pa jih bodo na svoje stroške odpeljali z mesta licitacije.
- Lastnik hloda (prodajalec) dobi denar za prodane hlode nakazan na njegov bančni račun v roku 8 dni po odvozu hlobov z mesta licitacije.
- Osebnostne podatke o lastnikih gozdov lahko organizator uporabi izključno za namen obračuna prodane hlobovine in jih ne objavlja javno.

Lastnik hlobov pri prevzemu lesa podpiše, da je seznanjen s pogoji licitacije ter da se z njimi strinja.

ORGANIZACIJA PRODAJE LESA

Za organizatorje licitacije se pravo delo začne šele, ko je ves les zbran na deponiji. V zelo kratkem času je potrebno hlode opremiti še z zaporedno številko (ploščica druge barve), vse podatke s prevzemnic pa vnesti v računalnik. Organizator si tukaj ne sme privoščiti napak, saj vsak napakčen podatek o dolžinah, preme-

ru ali volumnu sortimenta kupci kaznujejo z nižjo ceno ali pa sortimenta sploh ne vzamejo.

Nato vse podatke o zbranih sortimentih objavijo v katalogu, ki ga pošljejo potencialnim kupcem v Sloveniji in tujini. V prejšnjih letih je bilo poslanih okrog 150 katalogov slovenskim ter okrog 100 katalogov tujim kupcem. V času, ki je določen za ogled lesa, kupci oddajo ponudbe, ki so zaprte v kuverti in jih odpre komisija šele na dan odpiranja ponudb. Vse ponudbe za vse hlode nato še enkrat vnesejo v računalniški program. Najvišje ponudbe nato objavijo v katalogu ter hlode pripravijo za dan odprtih vrat, ko je dražba odprta za javnost. Organizatorji za namen objave rezultatov organizirajo tudi tiskovno konferenco. Nato se začne odvoz lesa, ko je potrebno les za posamezne kupce zbrati na kupu ter ga odpemiti.

POGOJI IN PRAVILA SODELOVANJA NA LICITACIJI ZA KUPCE

Kupec odda ponudbo za hlobovino v evrih/m³ neto in jih potrdi z lastnoročnim podpisom.

Ponudbo izpolni na priložen obrazec oziroma v katalog sortimentov. Za vsak hlod lahko odda le eno ponudbo.

Ponudbe morajo prispeti najkasneje do 1. februarja 2010 po pošti na naslov Gozdarska zadruga Slovenj Gradec, Celjska c. 7, SI-2380 Slovenj Gradec ali na dan odpiranja 2. februarja 2010 do 10. ure v gostišču Aerodrom v Slovenj Gradcu.

Ponudbe morajo biti zaprte v ovojnici z napisom »NE ODPIRAJ - PONUDBA ZA LICITACIJO 2. FEBRUARJA OB 11. URI«. Naslov ponudnika mora biti označen na kuverti.

Odpiranje ponudb je javno; poleg komisije so na njem lahko prisotni kupci in prodajalci.

Spremembo (zvišanje ponudbe, znižanje ponudbe ali odstop od ponudbe) je potrebno vročiti predsedniku komisije na dan odpiranja ponudb pred odprtjem prve pisne ponudbe.

Vsak ponudnik z oddajo ponudbe soglaša, da je seznanjen s pogoji prodaje in ni upravičen do naknadnih ugovorov, češ da le-teh ni poznal. Če komisija ugotovi, da so kupci preko dogovora namerno znižali ponudbe, se le-te obravnavajo kot nične.

Predpostavljamo, da so si kupci predhodno ogledali razstavljen les, zato vsak nakladni ugovor glede kakovosti sortimentov ni možen. Če je za isti sortiment oddanih več pisnih

ponudb z enako navedeno ceno, o nakupu odloči žreb. O načinu žrebanja odloči predsednik komisije.

Organizator poskrbi za nemoten odvoz lesa tako, da izbran les za vsakega posameznega kupca na prostoru licitacije zbere na eni deponiji (pri nakupu večjih količin lahko na več deponijah).

Ves les je ponujen franco prostor licitacije. Odvoz je potrebno pravočasno prijaviti (najkasneje 1 dan pred odvozom). Odvoz lesa je možen od 14. februarja 2010 naprej, zadnji možni datum je 15. marec 2010. Če kupec lesa ne odpelje v predpisanem terminu, zaračunamo penale v

vrednosti 5 evrov/m³ na dan.

Tako kot imen prodajalcev tudi imen kupcev organizatorji nikoli ne objavijo javno. Namen dražbe je namreč doseči čim višjo ceno lesa, zato kupci ne smejo vedeti eden za drugega.

KDO SO KONTAKTNE OSEBE V VAŠEM KRAJU?

Vsi, ki se odločate za izbiro lesa za prodajo na licitaciji, se najprej obrnite na vašega revirnega gozdarja, ki vam bo strokovno svetoval ter izdal odločbo o poseku lesa. Prevoz glede na količino organizirajte sami ali pa v sodelovanju z najbližjim društvom lastnikov gozdov. V primeru, da niste član, sta kontaktne osebi:

Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline:

Jože Jeromel
Tel.: 041 321 099

Zveza lastnikov gozdov Slovenije

Jože Mori
Tel.: 041 657 546

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije:

Egon Rebec
Tel.: 051344880
Egon.rebec@siol.net

» MIHAEL KOPRIVNIKAR

» VERONIKA VALENTAR
KGZS – Zavod Maribor

Izdan prvi certifikat PEFC

Prvi certifikat PEFC je bil decembra podeljen podjetju Alpe papir, ki surovino uvaža. Žal v Sloveniji še niso dokončani postopki za pridobitev certifikata, zaradi česar na trgu primanjkuje domače certificirane surovine.

V dobi, ko smo oblegani s številnimi sporočili, dokumenti, raznimi reklamami, je nujno zavedanje o ohranjanju okolja in naših gozdov tudi pri tiskanju papirja. Zato je prav, da pred tiskanjem vedno pomislimo, ali je le-to zares potrebno, oziroma da smo pozorni pri izbiri papirja. Vedno več papirniških in tiskarskih podjetij se odloča svojim kupcem ponuditi papir, ki dokazano izvira iz trajnostno gospodarjenih gozdov. Eno izmed takšnih podjetij je tudi Alpe papir d.o.o., ki ima sedež v Ljubljani. Je hčerinsko podjetje vodilnega svetovnega distributerja papirja in kartona PaperlinX s sedežem v Melbournu.

Od skromnih začetkov v letu 1993 je podjetje prehodilo uspe-

šno pot, dvakrat so se celo uvrstili med najhitreje rastoča podjetja v Sloveniji – med tako imenovane gazele. Danes so eno vodilnih slovenskih podjetij na področju distribucije grafičnih in pisarniških papirjev. Direktor podjetja g. Primož Tasič je poudaril: "Zavedamo se pomembnosti varovanja okolja, zato smo se lani začeli intenzivneje ukvarjati z ekološkimi vsebinami."

V Alpe papirju so se odločili, da bodo kot dodano vrednost svojim kupcem ponudili možnost nakupa papirja s certifikatom PEFC in FSC. Odsotnost ponudbe surovine na domačem trgu jih ne moti, ker vso certificirano surovino uvažajo iz tujine. V popolnoma drugačnem položaju pa je Woodtrade d.o.o. iz Grosuplja, ki

Plaketo s številko certifikata PEFC je direktorju podjetja Alpe papir d.o.o. gospodu Primožu Tasiču v imenu Zavoda za certifikacijo gozdov (PEFC Slovenija) izročil Mihael Koprivnikar.

bi nujno potrebovali domač PEFC certificiran les. Zaradi še nedokončanih postopkov za pridobitev certifikata zasebnim lastnikom gozdov bodo v podjetju izgubili

posel z avstrijskim podjetjem ali pa bodo certificiran les primorani uvažati iz tujine.

» IVANA BRATOŽ

Sprejet program dela zbornice

Člani sveta KGZS so sprejeli program dela, ki je prilagojen novim razmeram, seznanili pa so se tudi z aktualno problematiko kmetijstva.

Sredi decembra je na kmetiji Podpečan v Galiciji pri Žalcu potekala 5. seja sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS). Na seji so med drugim sprejeli Program dela in finančni načrt KGZS in kmetijsko-gozdarskih zavodov za leto 2010 in Program dela območnih enot KGZS za prihodnje leto. V uvodu se je predsednik KGZS Ciril Smrkolj poudaril, da je program dela KGZS prilagojen novim razmeram in upošteva znižanje članskega prispevka KGZS za 15 %. KGZS se bo, kot je dejal Ciril Smrkolj, še naprej trudila uresničevati svoje poslanstvo, z novim programom pa je zbornica pripravljena članom ponuditi čim več v teh težkih razmerah, v katerih se je znašlo slovensko kmetijstvo.

SPREMEMBE OMD NE SMEJO BITI V ŠKODO KMETOV

Svet KGZS se je seznanil z informacijo ter dejavnostmi zbornice v zvezi s spreminjanjem razvrščanja kmetijskih gospodarstev v območjih z omejenimi dejavniki (OMD). Svet KGZS je ugotovil, da novo razvrščanje kmetijskih gospodarstev v OMD ne rešuje problematike izpadlih območij OMD še iz leta 2004. Zato zahteva od Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), da s spremembo Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 doseže ponovno vključitev ob-

močij (katastrskih občin), ki so na podlagi Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006, v primerjavi z letom 2003, izpadla iz območij OMD. Svet KGZS odločno nasprotuje odločitvi MKGP, ki v zaključni fazi priprav in dopolnitev tretjega predloga spremembe Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013, ko so se pripravljale natančne opredelitve novega sistema izplačil za OMD, ni vključilo tudi KGZS.

Svet KGZS od MKGP zahteva, da mora pred dokončno potrditvijo zakonskih podlag, ki uvajajo novo razvrščanje kmetijskih gospodarstev v OMD, omogočiti vsakemu kmetijskemu gospodarstvu vpogled v informativni izračun fiksnega in variabilnega dela plačil za OMD, tako da je takoj jasno, kaj nov sistem za posameznika prinaša, oziroma če sistem potrebuje kakšne popravke.

PRED POSODOBITVIJO GERK-OV

Svet KGZS se je tudi seznanil z informacijo in dejavnostmi KGZS v zvezi z načrtom posodobitve GERK-ov. Svet KGZS zahteva, da se v primeru ukinitve mostičkov in dolgih povezovalnih pasov zniža spodnja meja površine zemljišč, za katero se lahko uveljavlja zahtevke. Spremembe, ki bodo narejene v postopku posodobitve GERK-ov, kmetom ne smejo prinesiti nobenih sankcij, hkrati pa morajo biti administrativna in stroškovna bremena čim nižja.

Svet KGZS zahteva od MKGP, da izdela simulacijo, kakšne posledice bo imela posodobitev grafičnih enot rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev v primeru vinogradov v terasasti obliki, in da v primeru izgube površin ustrezno ukrepa.

TEŽAVE Z RAZPISI

Člani sveta KGZS so tudi zahtevali od MKGP, da razpise za ukrepe Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 pripravlja po sklopih, in sicer za družinske kmetije ločeno od razpisov za zadruge in kmetijska podjetja, ter zagotovi transparentnost odločanja o vlogah. Prav tako naj MKGP z namenom zagotavljanja enakih možnosti vsem proslencem na razpisih za ukrepe PRP 2007-2013 (kmetije, kmetijska podjetja ...) zagotovi varovanje podatkov o razpisnih pogojih do objave posameznega razpisa.

Svet KGZS nasprotuje spreminjanju razpisnih pogojev za

PRP ukrep 121 - Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, ker le-ta predstavlja veliko odstopanje od dosedanjih razpisov tega programskega obdobja in je korak nazaj s stališča kontinuitete razpisnih pogojev, ki je nujno potrebna.

Prav tako svet KGZS zahteva od MKGP, da trenutno veljavni PRP ukrep 121 - Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, objavljen 4. decembra 2009, zapre in objavi nov razpis, v katerem bodo odpravljene nepotrebne omejitve, v razpis pa naj bodo vključene tudi naložbe v kmetijsko mehanizacijo in opremo, podpore za kmetijska zemljišča in naložbe za namen rekonstrukcije objektov. Nenazadnje pa se morajo predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije vključiti v oblikovanje razpisov za ukrepe Programa razvoja podeželja 2007-2013.

»ROBERT PEKLJAJ

Svet KGZS poziva člane KGZS in organe KGZS, da do 15. februarja 2010 na sedež zbornice posredujejo svoje predloge za spremembe in dopolnitve Statuta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

KUPOJMO DOMAČE!

Odškodninska odgovornost (1. del)

»Tožil jih bom za visoko odškodnino!« v zadnjem času čedalje pogosteje slišimo. Ali je res vsaka neprijetnost že zadostna osnova za izplačilo določenega denarnega zneska? Tokrat se bomo dotaknili osnov odškodninske odgovornosti in prvih dveh pogojev, ki morata biti izpolnjena, da je nekdo upravičen do izplačila odškodnine.

Odškodninski zahtevek predstavlja zahtevek po vrnitvi v prejšnje stanje, in sicer je namen odškodnine v tem, da se s plačilom odškodnine postavi oškodovanca v tak položaj, v kakršnem bi bil, če ne bi bilo škodnega dogodka. Z odškodnino oškodovanec ne more dobiti več, kot je že imel. V nadaljevanju so predstavljene predpostavke, ki morajo biti izpolnjene, da je nekdo odškodninsko odgovoren za svoje ravnanje, ter da je na nasprotni strani oškodovanec upravičen do primerne odškodnine.

ODŠKODNINSKA OBVEZNOST

Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07) odškodninsko obveznost določa kot obveznost stranke poravnati škodo, za katero je odgovorna. Predpostavke oziroma pogoji za odškodninsko obveznost so:

- nedopustnost = nedopustno ravnanje,
- škoda = nastanek škode,
- vzročna zveza med nedopustnim ravnanjem in nastankom škode,
- odgovornost povzročitelja škode.

Izpolnjene morajo biti vse štiri predpostavke, sicer odškodninska odgovornost ne nastane.

NEDOPUSTNO RAVNANJE

Splošno načelo nikomur škodovati pravi, da se mora vsakdo vzdr-

žati ravnanja, s katerim bi ugnil drugemu povzročiti škodo. Škodljivo dejstvo je lahko dejanje, ki ga povzroči človek s storitvijo (aktivno) ali opustitvijo (pasivno) ali dogodek, ki ga ne povzroči človek. Dejanje oziroma dogodek mora biti nedopusten; to pomeni, da krši pravna pravila ali moralna načela. V kolikor škodljivo dejstvo ni nedopustno, iz njega ne nastane odškodninska odgovornost.

OBLIKE ŠKODE

Kadar od nekoga, ki nam je povzročil nevšečnosti, želimo prejeti odškodnino, lahko uveljavljamo samo tiste oblike škode, ki jih izrecno priznava in ureja zakon. Obligacijski zakonik priznava samo škodo v obliki:

- premoženjske škode, ki obsega škodo na premoženju, na materialnih dobrinah
- Premoženjsko škodo poznamo v obliki **navadne škode**, kar pomeni zmanjšanje premoženja (npr. poškodba vozila), poleg tega pa je premoženjska škoda tudi **izgubljeni dobiček**. Izgubljeni dobiček pomeni preprečitev povečanja premoženja, kot na primer izpad dohodka, ker zaradi poškodbe tovarnjaka z njim ni bilo mogoče opravljati poslovne dejavnosti dostave.

- nepremoženjska škoda, ki obsega škodo na nematerialnih dobrinah

Nepremoženjska škoda so **telesne bolečine**, sodna praksa poleg njih priznava tudi vse nevšečnosti v zvezi z zdravljenjem (vo-

žnje in čakanje na preglede, preiskave ...). Pod pojmom nepremoženjske škode pa razumemo še **duševne bolečine** iz razloga zmanjšanja življenjske dejavnosti (to pomeni npr. okrevanje po poškodbi zaradi česar je potrebno opustiti rekreacijo, hobije, običajne življenjske funkcije) ali skazenosti (primer so brazgotine na vidnih mestih). Duševne bolečine lahko nastanejo tudi zaradi razžalitve dobrega imena in časti, strahu, smrti ali posebno težke invalidnosti bližnjega ter iz razloga okrnitve svobode ali druge osebnostne pravice (npr. poseg v zasebnost, zloraba osebnih podatkov ...).

Dodaten pogoj za priznanje odškodnine za nepremoženjsko škodo je, da stopnja telesnih in/ali duševnih bolečin in/ali strahu ter

njihovo trajanje to opravičujejo. To pomeni, da sodišče najbrž ne bo priznalo denarne odškodnine za bolečine in strah zaradi praske na kolenu ali pri drugi podobni zanemarljivi poškodbi.

ZA KONEC

Poudariti je potrebno, da sodna praksa priznava samo zgoraj našete primere škode, kar pomeni, da katerikoli drug razlog od naštetih ni pravno priznan. V kolikor posamezniku nastane škoda v okviru navedenih primerov, lahko pričakuje primerno odškodnino, sicer pa ne.

Naslednjič bosta predstavljena še preostala dva razloga, ki morata biti izpolnjena, da je posamezniku lahko priznana odškodnina.

»GAŠPER CERAR

MEDNARODNA DEJAVNOST

Paolo Bruni predseduje COGECI

COGECI (Splošna konfederacija kmetijskih zadrug v Evropski uniji) zastopa splošne in posebne interese zadrug in s tem približno 40.000 kmetov.

Takoj po ustanovitvi je bila COGECI priznana s strani evropskih institucij kot glavno predstavniško telo za sektor kmetijskih in ribiških zadrug. Združuje 35 polnopravnih organizacij iz držav članic EU, 4 pridružene članice iz EU in 36 partnerskih organizacij. KGZS je polnopravna članica COGECI.

V začetku decembra so na sedežu COGECI potekale volitve. Novo vodstvo za naslednji mandat dveh let (od 2010 do 2012) je:

- Predsednik: Paolo Bruni (Italija)
- Podpredsedniki:
 - Peter Vrisk (Slovenija)
 - Christian Pees (Francija)
 - Patric McLoughlin (Irsko)
 - Eduardo Baamonde (Španija)
- Pomočnik: Tomas Magnusson (Švedska)

Vir: www.copa-cogeca.eu

»URŠKA SENČAR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Obsežno popravljanje GERK-ov

Obeta se množično popravljanje GERK-ov pred oddajo zahtevkov v letu 2010. Po ocenah Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano jih bo potrebno popraviti na več kot polovici kmetijskih gospodarstev.

V letu 2005 je Slovenija za namene uveljavljanja ukrepov kmetijske politike vzpostavila tako imenovani sistem GERK-ov (Grafična Enota Rabe Kmetijskih gospodarstev), s katerim lahko zelo natančno določa upravičene površine za izplačila sredstev. Ker se stanje v naravi ves čas nekoliko spreminja, v preteklih letih pa so bili kot podlaga za vrisovanje GERK-ov narejeni tudi novi letalski posnetki, je potrebno stalno posodabljeni vris GERK-ov.

Prikaz nenatančno vrisanih mej GERK-a ob cesti

Večina kmetov ima lepo urejene svoje GERK-e, vendar se tudi na takšnih GERK-ih najde veliko število "kozmetičnih" napak, ob katere se obregnejo revizorji Evropske komisije in katere morajo kontrolorji Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja v skladu z evropskimi pravili izločiti iz GERK-ov (npr. rob ceste, manjše pozidave, gozdni robovi ...).

Na drugi strani pa nekateri kmetje zaradi malomarnosti ali bojazni pred vračilom sredstev ne sporočajo redno sprememb na svojih GERK-ih oziroma ne odpravijo napak, ki so nastale ob prvem vrisu, tako da se napake na GERK-ih vlečejo iz leta v leto.

Poleg tega je revizija Evropske komisije, ki je bila opra-

vljena v letu 2008, pokazala neustreznost tako imenovanih »mostičkov« in »ozkih povezovalnih pasov«, ker umetno povezujejo površine, ki so lahko kljub ustrezni obdelanosti premajhne, da bi bile upravičene do plačil. Revizorji tudi menijo, da je odgovornost za prijavo dejanske rabe na GERK-ih v preveliki meri prepuščena kmetom, kar se je v letu 2009 že zaostriilo, tako da je bilo potrebno vris GERK-ov prilagajati evidenci dejanske rabe.

Ocena stanja

Na Ministrstvu je bila izdelana ocena, da je v Registru kmetijskih gospodarstev (RKG) vsaj 10.000 GERK-ov, kjer vrisani »mostički« povezujejo površino, manjšo od 0,1 ha. Skupno ta površina predstavlja okoli 1.200 ha. Poleg teh je v RKG še 30.000 GERK-ov z »mostički«, ki povezujejo dovolj veliki površini na obeh straneh »mostička«, da bi bili kot samostojna GERK-a ob ukinitvi »mostička« obe upravičeni do podpor.

Država Slovenija je ob tem nekako prisiljena, da postori vse za ureditev in prilagoditev GERK-ov, saj bo v nasprotnem primeru deležna visokih finančnih sankcij, ki lahko znašajo do 5 ali celo več odstotkov vrednosti izplačil iz skladov Evropske unije.

Za reševanje teh neskladij se je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministrstvo) odločilo za posodobitev GERK-ov še pred kampanjo za oddajo zahtevkov v letu 2010.

»Mostiček« - povezovanje manjših kmetijskih zemljišč z isto dejansko rabo v eno parcelo preko ceste

Predvidene aktivnosti MKGP in dolžnosti kmetov

1. Ministrstvo bo zaradi posodobitve sistema GERK **prekinilo delovanje RKG od 1. do 17. januarja 2010**. V tem času ne bo mogoče urejati podatkov v RKG (vpis oziroma spremembe GERK-ov vključno s prenosi zemljišč, urejanje podatkov o nosilcu in namestniku, podatkov o trajnih nasadih ...), prav tako pa bo lahko moteno delovanje spletnega pregledovalnika GERK-ov, na katerem bo v tem obdobju dostopno stanje GERK-ov na dan 31. december 2009.
2. Posodobitev se bo izvedla z upoštevanjem evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč na vseh prijavljenih GERK-ih. Izveden bo grafični presek obeh evidenc. Če bo pri preseku ugotovljeno odstopanje, se bodo GERK-i ustrezno zmanjšali oziroma razdelili na več novih GERK-ov. **To pomeni, da bodo iz GERK-ov izločene vse neupravičene površine glede na evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (ceste, hiše, vrtovi okoli hiš, gozd, zaraščene površine ipd).** Hkrati bodo ukinjeni mostički in dolgi povezovalni pasovi ter združeni soležni GERK-i z isto vrsto dejanske rabe.
3. **Predvidoma 18. januarja 2010 bo Ministrstvo objavilo posodobljene grafične podatke na spletni strani Ministrstva, do konca januarja pa boste kmetje na svoje domove prejeli tudi nove izpise podatkov o GERK-ih iz RKG.**
4. **Kmetom priporočamo, da dobro pregledajo izvedene spremembe GERK-ov. Grafične podatke o GERK-ih si lahko ogledajo na enotah Kmetijske svetovalne službe, upravnih enotah ali na javnem pregledovalniku GERK na spletni strani Ministrstva <http://rkg.gov.si/GERK>.** Pri posodobitvi bo lahko prišlo do napačno določenega novega stanja GERK zaradi napačnega podatka v evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč ali zaradi spremembe v naravi, ki na ortofoto še ni vidna. Če kmetje ugotovijo takšne napake, jih lahko odpravijo na upravni enoti od 18. januarja 2010 dalje do en dan pred oddajo zbirne vloge. V primeru, ko novo stanje iz ortofoto ni razvidno, lahko podajo predlog za spremembo v evidenci dejanske rabe. Ob tem opozarjamo, da bodo predlogi za spremembo v evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč še posebej podvrženi kontroli na terenu. Za preprečevanje zlorab bo veljalo, da se bo ob ugotovitvi drugačnega stanja v naravi – to je neupravičene prijave – to štel kot **namerna kršitev**, za katero veljajo posebno stroge sankcije, predpisane v uredbi o izvedbi ukrepov kmetijske politike. Kmetje morate biti posebej pozorni tudi na površine, kjer je prišlo do zamika GERK-ov glede na ortofoto posnetke. V teh primerih se bo lahko dogodilo, da se bo ob posodobitvi GERK-ov izrezalo del GERK-a, ki zaradi zamika leži na nekmetijski rabi, hkrati pa posodobitev ne bo avtomatsko dodala upravičenih površin na drugi strani GERK-a, kjer bi se GERK glede na ortofoto lahko povečal. **V teh primerih boste morali kmetje na upravni enoti sami popraviti mejo GERK-a, tako da bo GERK vseboval celotno površino, ki jo dejansko obdelujete in jo imate pravico obdelovati.**
5. Kmetje ste kljub administrativnim popravkom GERK-ov ob posodobitvi dolžni in odgovorni prijaviti dejansko stanje v naravi in odpraviti morebitne nepravilnosti, ki s posodobitvijo ne bodo odpravljene, kot npr. nove stavbe, ceste, zaraščenost in ostale neupravičene površine, ki iz ortofoto niso vidne.

Prenos plačilnih pravic

Zaradi prekinitve delovanja RKG od 1. do 17. januarja 2010 je prišlo tudi do podaljšanja roka za prenos plačilnih pravic, ki bo možen do 31. januarja 2010.

S tem se bomo izognili težavam pri prenosu plačilnih pravic v primerih začasnega prenosa (zakupa plačilnih pravic), ker je prenos le-teh možen le s hkratnim prenosom zemljišča.

Kljub temu pa vsem, ki razmišljate o prenosu ali prevzemu plačilnih pravic, svetujemo, da prenos zemljišč na upravni enoti opravite še v teh dneh, do 31. decembra 2009, in se s tem izognete izvedbi preno-

sov po ponovni vzpostavitvi RKG, ko bodo upravne enote polno zasedene z urejanjem GERK-ov.

Tako za Ministrstvo kot tudi delavce na upravnih enotah, svetovalce in kmete bo obdobje v naslednjih mesecih, ko bo vse napisano potrebno izvesti, zelo naporno. Zato bomo vsi potrebovali veliko potrpežljivosti in volje, da na GERK-ih uredimo vse podrobnosti, saj bo le z natančno urejenimi GERK-i manj težav pri kontrolah vloženi zahtevki. Posodabljanje GERK-ov pa nikakor ni enkratni proces, tako da se bomo morali navaditi na redno spremljanje podatkov v RKG in sprotno urejanje morebitnih odstopanj.

» MOJCA ROZMAN
MKGP

» DR. JERNEJ DEMŠAR
KGZS

Novi komisar prihaja iz Romunije

Že novembra se je šušljalo, decembra pa so bili objavljeni kandidati za člane nove Evropske komisije, kateri predseduje José Manuel Barroso. Mesto komisarja za kmetijstvo in razvoj podeželja naj bi pripadlo Dacianu Ciolosu, nekdanjemu romunskemu ministru za kmetijstvo.

Predsednik Evropske komisije José Manuel Barroso je razdelil resorje v prihodnji komisiji, ki bo vladala od 2010 do 2014. Predlagani novi evropski komisar za kmetijstvo in razvoj podeželja je romunski predstavnik Dacian Ciolos, nekdanji minister za kmetijstvo. Štiridesetletni Ciolos, po izbrazbi inženir hortikulture in agrarni ekonomist, je bil minister za kmetijstvo v desnosredinski vladi pod vodstvom Calina Tariceanuja, in sicer od oktobra 2007 do decembra 2008, preden je bil imenovan za svetovalca na področju kmetijstva pri predsedniku države. Romunski kandidat za evropskega komisarja je poročen s Francozinjo in je osebni prijatelj bivšega francoskega ministra za kmetijstvo Michela Barnierja.

Sestava nove evropske komisije, kot jo je predlagal José Manuel Barroso:

- **Joaquin Almunia**, Španija: konkurenca, tudi podpredsednik,
- **Laszlo Andor**, Madžarska:

zaposlovanje, socialne zadeve in vključenost,

- **Catherine Ashton**, Velika Britanija: visoka predstavnica za zunanjo in varnostno politiko, tudi podpredsednica,
- **Michel Barnier**, Francija: notranji trg in storitve,
- **Dacian Ciolos**, Romunija: kmetijstvo in razvoj podeželja,
- **John Dalli**, Malta: zdravje in varstvo potrošnikov,
- **Maria Damanaki**, Grčija: pomorstvo in ribištvo,
- **Karel De Gucht**, Belgija: trgovina,
- **Štefan Füle**, Češka: širitev in sosedska politika,
- **Johannes Hahn**, Avstrija: regionalna politika,
- **Connie Hedegaard**, Danska: podnebne spremembe,
- **Maire Geoghegan - Quinn**, Irska: raziskave in inovacije,
- **Rumiana Jeleva**, Bolgarija: mednarodno sodelovanje, humanitarna pomoč in krizno odzivanje,
- **Siim Kallas**, Estonija: promet, tudi podpredsednik,
- **Neelie Kroes**, Nizozemska: digitalna agenda, tudi podpredsednica,
- **Janusz Lewandowski**, Poljska: proračun in finančno načrtovanje,
- **Cecilia Malmström**, Švedska: notranje zadeve,
- **Günter Oettinger**, Nemčija: energetika,

- **Andris Piebalgs**, Latvija: razvoj,
- **Janez Potočnik**, Slovenija: okolje,
- **Viviane Reding**, Luksemburg: pravosodje, temeljne pravice in državljanstvo, tudi podpredsednica,
- **Olli Rehn**, Finska: gospodarske in denarne zadeve,
- **Maroš Šefčovič**, Slovaška: medinstitucionalni odnosi in administracija, tudi podpredsednik,
- **Algirdas Šemeta**, Litva: davki in carinska unija, revizija in boj proti prevaram,
- **Antonio Tajani**, Italija: industrija in podjetništvo, tudi podpredsednik,
- **Androulla Vassiliou**, Ciper: izobraževanje, kultura, večjezičnost in mladina.

Novo komisijo mora najprej odobriti Evropski parlament, nato pa bo lahko nastopila mandat, ki se ji izteče 31. oktobra 2014. S posameznimi kandidati za komisarje bodo med 11. in 19. januarjem potekala zaslišanja pred odbori

Evropskega parlamenta. Na podlagi glasovanja o odobritvi nove komisije kot celote, ki naj bi bilo 26. januarja, bo Komisijo imenoval Evropski svet. Nato lahko novi komisarji predvidoma 1. februarja 2010 začnejo opravljati svoje delo.

Prednostne naloge za spoprijemanje s temi izzivi bodo umeščene v desetletni okvir, ki bo omogočil uresničitev vizije za EU leta 2020 ter krepitev vključujočega socialnega tržnega gospodarstva kot temeljne značilnosti evropskega načina življenja. Dodelitev resorjev je bila skrbno premišljena, da se zagotovijo rezultati tega ambicioznega programa.

(Viri: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/1837>; http://ec.europa.eu/commission_designate_2009-2014/index_en.htm; http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/008-65474-327-11-48-901-27STO65453-2009-23-11-2009/default_sl.htm)

» URŠKA SENČAR

Delo nove komisije bo temeljilo na političnih smernicah, ki jih je septembra določil predsednik Barroso. V njih je poudaril potrebo po vodilni vlogi EU, ki bo oblikovala globalizacijo na podlagi svojih vrednot in interesov. S svetovno soodvisnostjo kot izhodiščno točko je zasnoval načrt za preobrazbo EU v Evropo, ki na prvo mesto postavlja ljudi. Poudaril je pet ključnih izzivov, s katerimi se srečuje Evropa:

- ponoven zagon gospodarske rasti in zagotovitev dolgoročne vzdržnosti ter konkurenčnosti za prihodnost,
- boj proti brezposelnosti in krepitev socialne kohezije,
- preoblikovanje izziva trajnostno naravnane Evrope v konkurenčno prednost,
- zagotavljanje varnosti evropskih državljanov,
- močnejša vloga državljanstva in politične udeležbe v EU.

Sudoku

4			5	9				
	9		3	4			1	7
8		1	2		6	4		9
	4	9	8				6	5
	7			3	1			
1		8					7	3
		3	7		4		5	
7	1							4
				6				

Idrijski žlikrofi

Sestavine:

Testo: do 300 g bele moke, 1-2 jajci, olje, voda ali mleko po potrebi, da nastane testo mehkejše.

Nadev: 500 g krompirja, do 50 g ocvirkove masti (zaseke) ali prekajene sesekljane slanina, do 50 g čebule, začimbe: drobnjak, črni poper, sol, majaron.

Priprava:

Iz moke, jajc in vode ali mleka zamesimo testo, ki naj bo mehkejše kot za rezance. Testo gnetemo tako dolgo, da postane prožno, elastično in se ne prijmlje rok in deske. Če ga prerežemo, mora biti gost in brez luknjic. Nato oblikujemo hlebček, ki ga po površini premažemo z oljem, pokrijemo, da se ne izsuši, in pustimo počivati vsaj pol ure.

Nadev za žlikrofe pripravimo iz kuhanega krompirja, ki ga še toplega pretlačimo. Toplemu krom-

pirju dodamo na maščobi (ocvirkova mast, zaseka ali prekajena sesekljana slanina) prepraženo čebulo, nato primešamo še začimbe in dišavnice (majaron, drobnjak, črni poper, sol). Vse sestavine dobro premešamo, da dobimo voljno zmes. Nadev ne sme biti ne drobljiv ne premehak, zato mu po potrebi dodamo maščobo. Iz nadeva oblikujemo enakomerne, zalešnik velike kroglice (premer 1-1,5 cm).

Spočito testo na tanko razvaljamo (na debelino 1-2 mm). Nanj polagamo na primerni razdalji (en prst) kroglice nadeva. Testo razrežemo zavijamo in ga med kroglicami stisnemo, da se sprimejo in dobimo nekakšna ušesca. Zgoraj v vsakega vtisnemo vdolbinico in pri tem pazimo, da testa ne pretrgamo. Tako dobijo žlikrofi značilno obliko klobuka. Maksimalne mere tipičnega idrijskega žlikrofa: 3 cm v dol-

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Dodatne informacije dobite na telefonu: 01 513 07 18.

Naslov: Obnovitveni tečaj za izvajalce ukrepov varstva rastlin
Vrsta izobraževanja: Ne velja za SKOP/KOP

Datum	Naslov	Ura
18. 1. 2010	Kulturni dom, Adamičeva 16, Grosuplje	9.30-12.30
19. 1. 2010	Kulturni dom, Groblje 1, Domžale	9.30-12.30
20. 1. 2010	Kulturni dom, Velika Ligojna 35, Vrhnika	9.30-12.30
21. 1. 2010	Kulturni dom Šmartno pri Litiji, Za povrtmi 4	9.30-12.30
22. 1. 2010	Zadružni dom Zadvor, Cesta II grupe odredov 43 - Dobrunje	9.30-12.30

Datum	Naslov	Vrsta	Lokacija	Ura
8. 1. 2010	Zasnova in oblikovanje petletnega kolobarja z metuljnicami ter ocena ekonomičnosti, Prehrana krav dojlj, Higijenski paket za kmetije	SKOP/KOP – predavanje	Restavracija Marof, Kočevje	9.00
12. 1. 2010	Zasnova in oblikovanje petletnega kolobarja z metuljnicami ter ocena ekonomičnosti, Prehrana krav dojlj, Higijenski paket za kmetije	SKOP/KOP – predavanje	Restavracija Marof, Kočevje	9.00
14. 1. 2010	Cepljenje sadnega drevja avtohtonih in tradicionalnih sort, Gospodarjenje s travno rušo na planinskem pašniku	SKOP/KOP – predavanje	Kulturni dom Cerknica	9.00
14. 1. 2010	Kakovostna dodelava in predelava kmetijskih pridelkov za trg za dvig konkurenčnosti kmetij, Mali obrati in odpadne vode, Ravnanje z odpadno embalažo in ostanke FFS, Uredba o vodovarstvenem območju	SKOP/KOP – predavanje	Dom kulture Kamnik	9.00
14. 1. 2010	Trženje pridelkov posebne kakovosti, Bilanca krme na kmetijskem gospodarstvu	SKOP/KOP – predavanje	Dom kulture Kamnik	14.30
21. 1. 2010	Cepljenje sadnega drevja avtohtonih in tradicionalnih sort, Gospodarjenje s travno rušo na planinskem pašniku	SKOP/KOP – predavanje	Kulturni dom Cerknica	9.00
21. 1. 2010	Prehrana krav molznic – kako povečamo prihodek in kako zmanjšamo stroške pri prirerji mleka, Bilanca krme na kmetijskem gospodarstvu – ekonomika pridelave za molznice (ali dojlje ali pitance)	SKOP/KOP – predavanje	Zadružno – kulturni dom Mlinše	9.00

žino in 2 cm v višino (višina je merjena na sredini žlikrofa, na robovih so žlikrofi malo višji). Kuhanje žlikrofov
Žlikrofe stresemo v vrelo slano vodo, pomešamo in pokrijemo.

Ko se dvignejo in ponovno zavrejo, so kuhani. Vzamemo jih iz kropla in takoj ponudimo. Idrijsčani od nekdaj radi postrežejo žlikrofe z bakalco, jedjo iz ovčjega mesa in zelenjave.

AGRAR MESSE

NAJVEČJI KMETIJSKI STROKOVNI SEJEM V PROSTORU ALPE-JADRANA

Predstavljajo:

- > kmetijsko mehanizacijo in gradnjo hlevov
- > živinorejo in krmila
- > bioenergijo in gozdarsko mehanizacijo
- > računalništvo in svetovanje itn.

Z dobrim RAZLOGOM.

Kmetijski sejem Alpe–Jadran

2010
od 29. do 31. jan.

www.kaerntnermessen.at
SEJMIŠČE CELOVEC

Znižana vstopnina,

namesto
za 7 € za **3 €**

Ta kupon oddajte na eni od sejmskih blagajn.
Zanj boste prejeli vstopnico namesto za 7 € za 3 €.

VABIMO

Kmetijski sejem v Celovcu vabi naše člane

Na Kmetijskem sejmu Alpe-Jadran v Celovcu se bo od 29. do 31. januarja predstavilo več kot 235 razstavljalcev iz petih držav. Kmetijska mehanizacija, gradnja hlevov in oprema, semena in krmila – vse to bo na ogled na celovškem sejmišču. Za člane KGZS je vstopnina precej znižana, saj s predložitvijo kupona, objavljenega na tej strani, znaša le 3 evre.

Traktorji z novo tehniko

V večini primerov so ponos vsakega kmetovalca. Govorimo o traktorjih, ki že zdavnaj niso več samo namensko sredstvo, temveč so pogosto opremljeni z vsem mogočim udobjem.

Kmetijska mehanizacija

Zainteresirani kmetje pa ne bodo videli samo traktorjev. Prihajajoč kmetijski sejem bo imel dobro ponudbo tudi na področju kmetijske mehanizacije. Spekter proizvodov sega od kombajnov, cistern za gnojevko do plugov in stiskalnic za bale.

Gradnja hlevov in oprema: inovativne rešitve za govedo in prašiče

Vedno več je kmetovalcev, ki se jim je vredno potruditi za živalim ustrezno in ekonomično rejo govedu in prašičev. Sejem bo zaradi novih norm EU tej temi posvetil pozornost s posebnim razstavnim segmentom. Za organizatorje sejma bo pomembna tudi varnost kmetovalcev: skupaj z gozdarskim izobraževalnim centrom bodo vsak dan predstavljali, kako varno delati.

Semena in krmila

Če gre živalim dobro, gre dobro tudi kmetu. Na dobro počutje govedu, prašičev itn. poleg higienskih in zdravstvenih vidikov vpliva tudi predvsem prava krma.

Tuning traktorjev: več moči - manj obratovalnih stroškov

Novi traktorji različnih proizvajalcev imajo sodobne dizelske motorje z visoko zmogljivostjo in vbrzganjem preko skupnega voda (common rail). Zaradi načina izvedbe imajo motorji ogromne zmogljivostne rezerve. Nov popolnoma digitalen tuning boks »Speedhawk XXL« optimira elektronsko motorja, ne da bi prekoračil meje zmogljivosti. Posebej za področje gospodarskih vozil razvita programska oprema skrbi za več konjskih moči, večji navor in manj porabe! Večji navor pri nižjem številu vrtljajev skrbi za do 20 % prihranek goriva. Obratovalne ure motorja se zaradi časovnega prihranka zmanjšajo do 15 %.

Sejem bo odprt od petka, 29. januarja, do nedelje, 31. januarja 2010 od 9. do 18. ure.